

VAALAN KUNNAN OSAVUOSIKATSAUS
1-6/2023

1 KOKO KUNTA.....	3
1.1. Yleinen taloudellinen katsaus	3
1.2. Väestö ja työllisyys.....	3
1.3. Henkilöstö	4
1.4. Talouden toteuma	5
1.5. Verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot ja -kulut.....	8
2 HALLINTO-OSASTO.....	9
3 HYVINVOINTIOSASTO.....	16
4 SIVISTYSOSASTO.....	20
5 TEKNINEN OSASTO	26
7 TYTÄRYHTEISÖT	34
7.1 Kiinteistö Oy Vaalan Niska	34
7.2 Vaalan Vesi ja Lämpö Oy	36

1 KOKO KUNTA

1.1. Yleinen taloudellinen katsaus

Talousarviokausi 2023 arviointiin sitä valmisteltaessa taloudellisesti hyväksi. Talousarviossa koko vuoden tulos suunniteltiin noin 1 712 000 euroa ylijäämäiseksi. Hyvään tavoiteltavaan tulokseen vaikuttivat pääosin vuoden 2022 ennusteissa nousseet valtionosuudet ja kasvava kiinteistöverokertymä. Viimeisen veroennusteen mukaan kunnan verotulot ovat vuonna 2023 noin 379 000 euroa suuremmat kuin talousarviossa. Viimeisimmässä ennusteessa vuoden 2023 verotulokertymäksi on arvioitu 8 129 000 €.

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueen aloittaminen on näkynyt kunnan toiminnassa. Kunnan kulurakenne muuttui oleellisesti, koska yli puolet kuluista siirtyi Pohteelle. Vastaavasti vähennys näkyi verotuloennusteissa ja valtionosuuksissa. Vuoden 2023 lopulliset valtionosuudet varmistuvat poikkeuksellisesti vasta sykyllä. Oulunkaaren kuntayhtymä lopetti vuoden vaihteessa sote-, tahe- ja ict-palveluiden tuottamisen. Oulunkaaren kuntayhtymälle on kuitenkin tullut vielä vuoden 2023 osalta kuluja, jotka liittyvät toiminnan lopettamiseen ja tilinpäätösprosessiin. Nämä kulut tulevat omistajakuntien maksettaviksi. Vuoden 2023 alusta alkaen Vaala on ostanut tahe-palvelut Monetralta ja ict-palvelut LapIT:lta.

Vuoden 2023 aikana inflaatio on ollut edelleen korkealla tasolla. Tämä näkyy erityisesti tietyissä kuluttajahinnoissa, jotka vaikuttavat myös kunnan kulurakenteeseen kuten mm. ruoka ja polttoaineet. Alkuvuoden aikana korot ovat jatkaneet tasaista nousua mutta tällä hetkellä näyttää virallisten ennusteiden mukaan siltä, että korkeiden nousu olisi taittumassa.

Korkein hallinto-oikeus palautti kesäkuussa valtuuston päätöksen voimaan liittyen Turkkiselän tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymiseen ja näin ollen kaava sai lainvoiman. Alustavasti maanrakennustyöt alkavat alueella alkukesällä 2024. Päätöksellä on kunnalle merkittävä taloudellinen vaikutus. Varovaisestikin arvioiden kiinteistöverotuotto on voimaloiden valmistuttua ensimmäisenä vuonna yli miljoona euroa. Realistinen arvio liikkuu noin 1,2-1,3 miljoonan auron välissä.

Oikaisujen jälkeen 1-6/ 2023 tulos on noin 1 317 000 euroa ylijäämäinen. Ensimmäisen puolen vuoden aikana kunnanvaltuusto on hyväksynyt muutoksia talousarvioon, joiden jälkeen talousarvion ylijäämäiseksi tulokseksi on muodostunut noin 1 474 000 €. Puolen vuoden tuloksen perusteella voidaan todeta, että talousarviossa pysyminen on realistista mutta meneillään olevat vuokraneuvottelut Pohteen kanssa ovat tärkeässä roolissa talousarviossa pysymisessä.

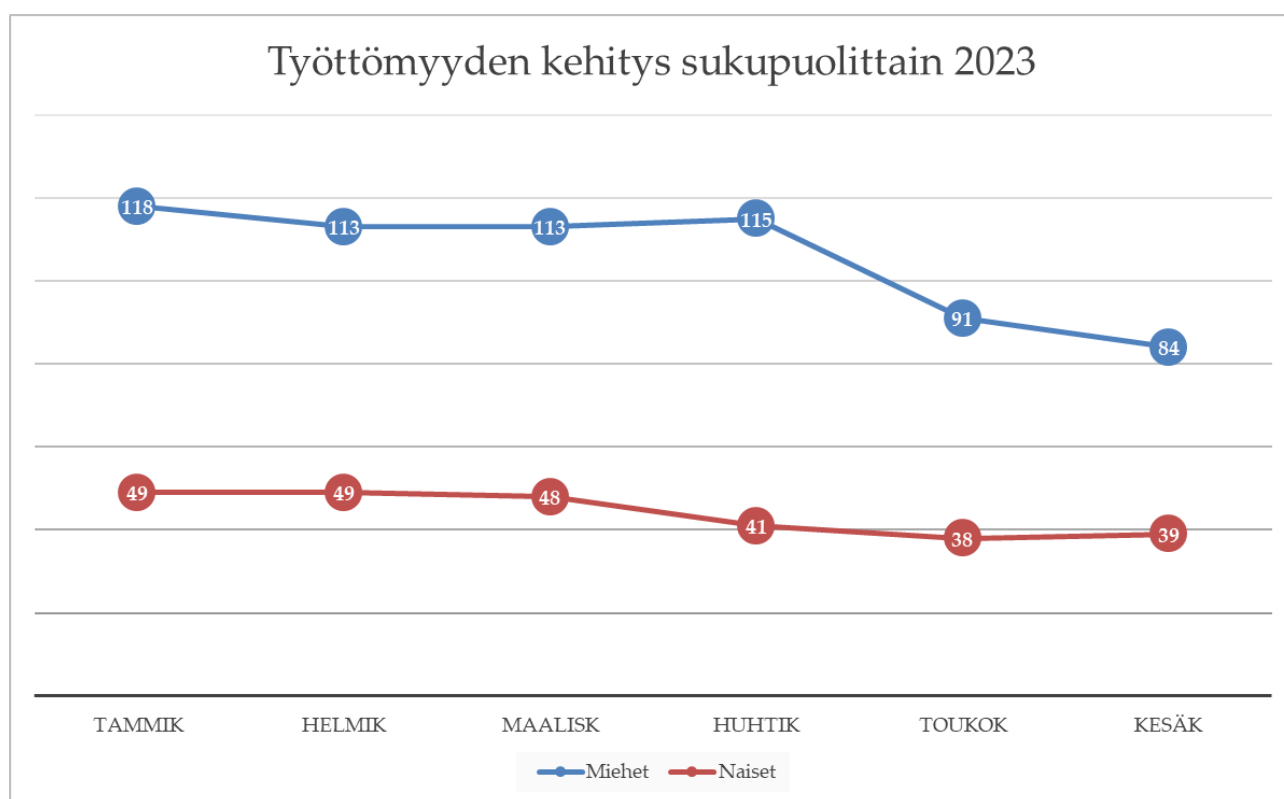
Kesäkuun lopussa kunnalla oli kassalainaa 4 600 000 euroa ja pitkäaikaista lainaa noin 2 146 000 euroa. Kunta on lyhentänyt puolessa vuodessa pitkäaikaisia lainoja noin 180 000 euron verran.

1.2. Väestö ja työllisyys

Väestön kehitys (+ muuttoliikkeen ja syntyvyyden/kuolleisuuden osuus siitä). Vaalan asukasluku on laskenut alkuvuoden aikana kahdellakymmenelläyhdeellä asukkaalla.

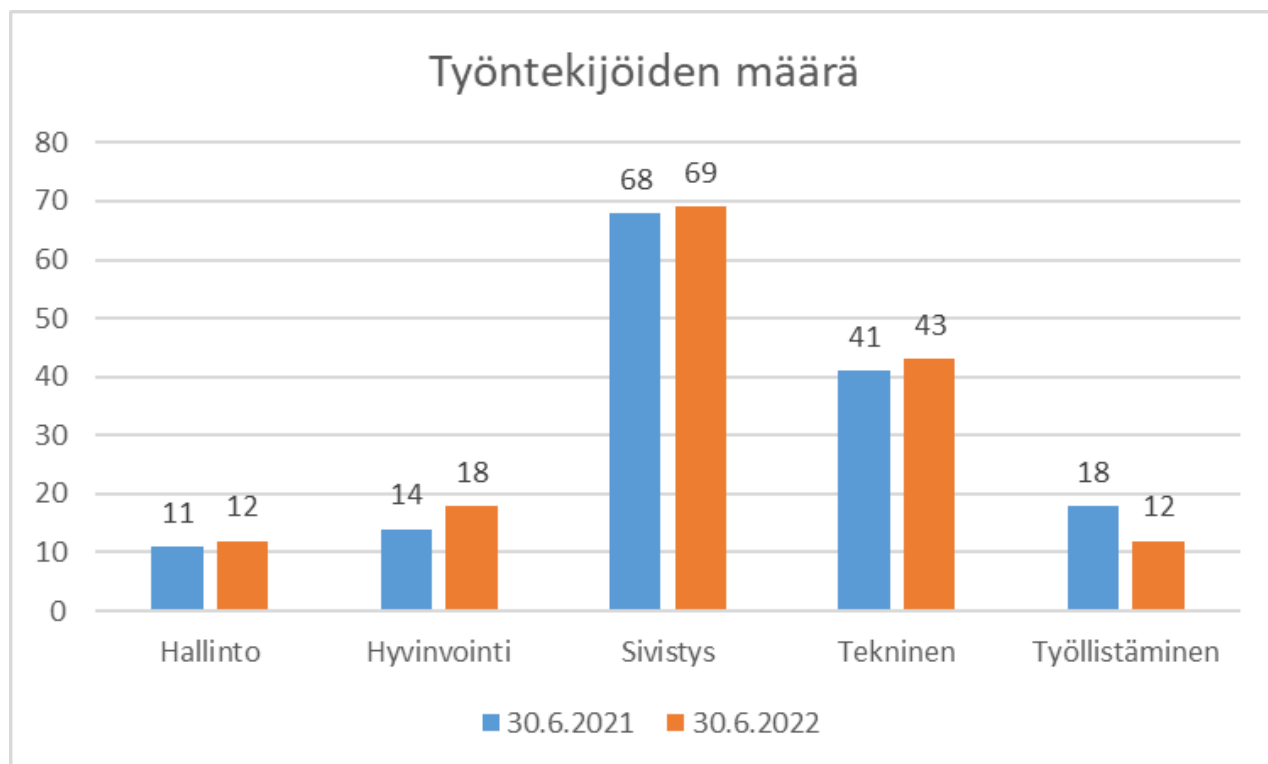
	1.1.-30.6.2023
Asukkaita kunnassa:	2608
Muuttanut kuntaan:	56
Muuttanut kunnasta:	-56
Kuollut:	-27
Syntynyt:	6
Muutos vuoden alusta:	-21

Työllisyyden kehitys. Alla olevassa kaaviossa on huomioitu myös lomautetut työntekijät. Lomautettujen määrä on laskenut alkuvuoden aikana. Tammikuussa lomautettuna oli 27 henkilöä, kesäkuussa 21 henkilöä.

Vaalan työttömien määrä on laskenut alkuvuonna. Tammikuussa työttömiä oli 167, kesäkuun lopussa 123.

1.3. Henkilöstö

Henkilöstössä työllistettyjen määrä on vähentynyt kuudella vuoden takaiseen verrattuna. Henkilöstön määrässä on mukana myös kesätyöntekijöitä.

Sairauspoissaolo- ja tapaturmapäivät

	Sairauspäivät	Tapaturmat
	1.1.-30.6.2022	1.1.-30.6.2022
Hallinto	81	1
Työllistäminen	28	0
Sivistystoimi	375	0
Tekninen toimi	439	4
Hyvinvointi	38	0
Yhteensä	961	5

1.4. Talouden toteuma

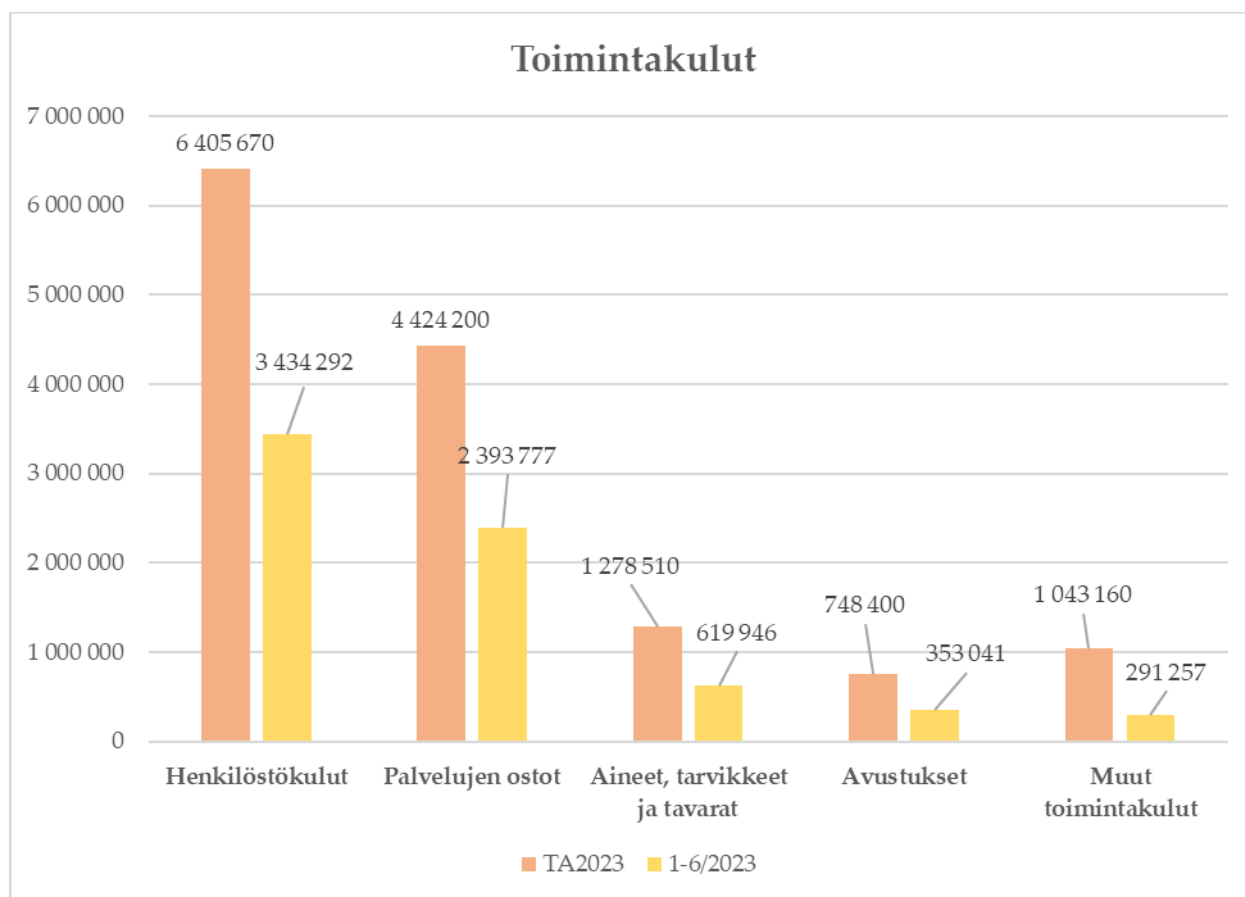
Koko kunnan osalta toimintatuotot (noin 1 286 000 €) ovat toteutuneet alle talousarvion (37,9 %). Toimintakulut ovat ylittäneet tasaisen kertymän laskennallisen osuuden, n. 307 000 € (52,3 %).

Henkilöstökulut ovat noin 3 434 000 € (53,6 %) ja noin 176 000 € pienemmät vuoden takaiseen tilanteeseen verrattuna.

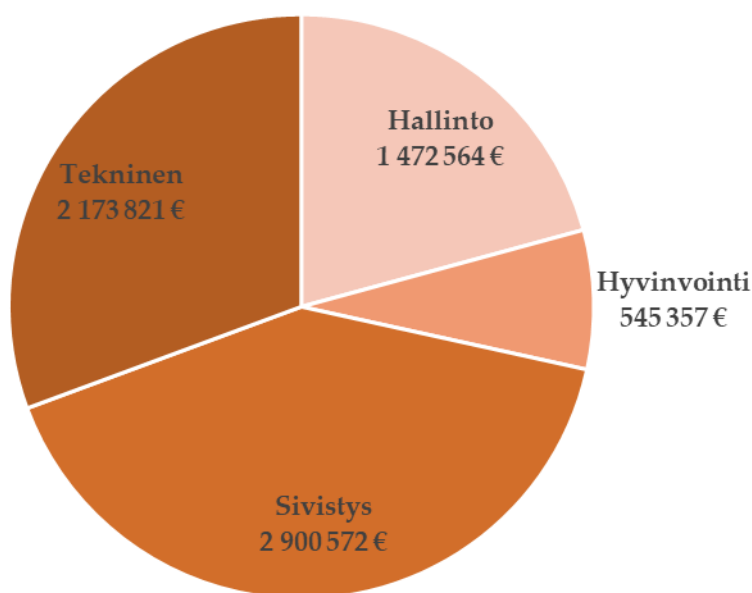
Palvelujen ostot ovat puolivuotistarkastussa. noin 2 394 000 € (55,7%).

Aineet, tarvikkeet ja tavarat ylittävät tasaisen toteuman noin 1,5 prosentilla toteuman ollessa noin 620 000 €.

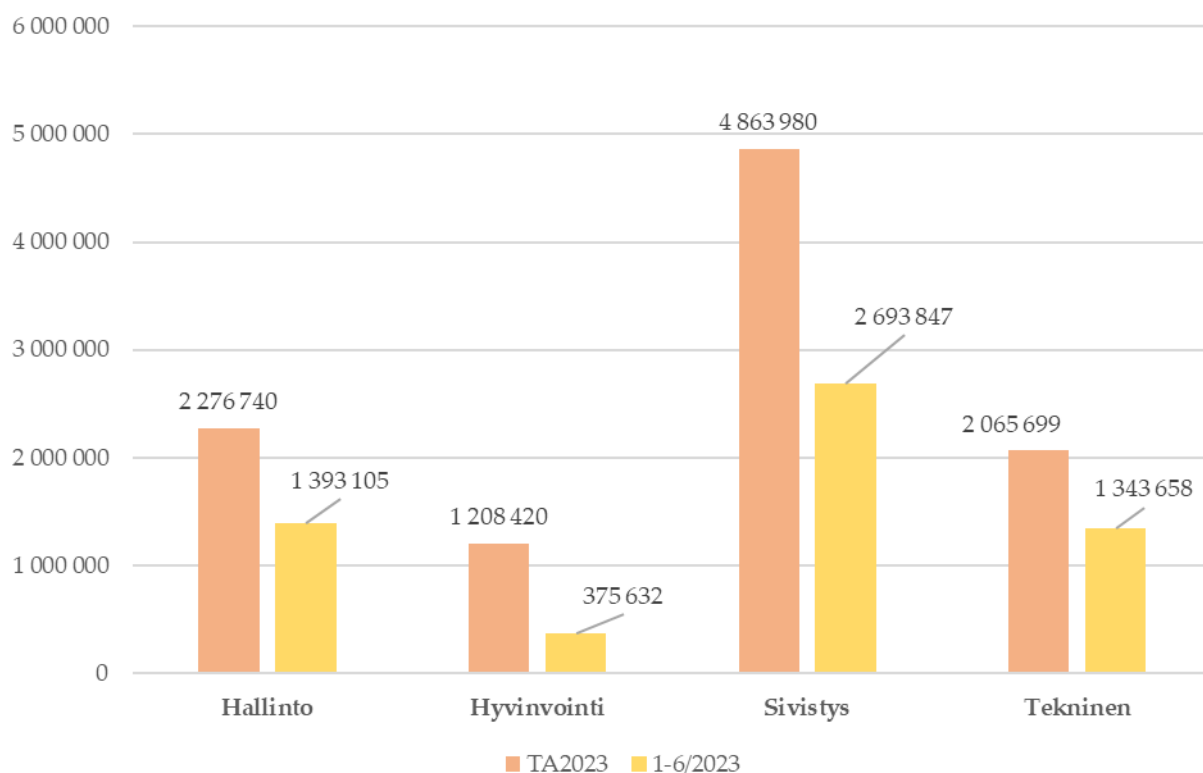
Avustusten määrä on noin 353 000 € (64,4 %). Määrä tasaantuu loppuvuodesta, joten ylitys tässä vaiheessa ei aiheuta huolta. Muut toimintakulut ylittävät tasaisen kertymän ollen 292 000 € (27,9 prosenttia)

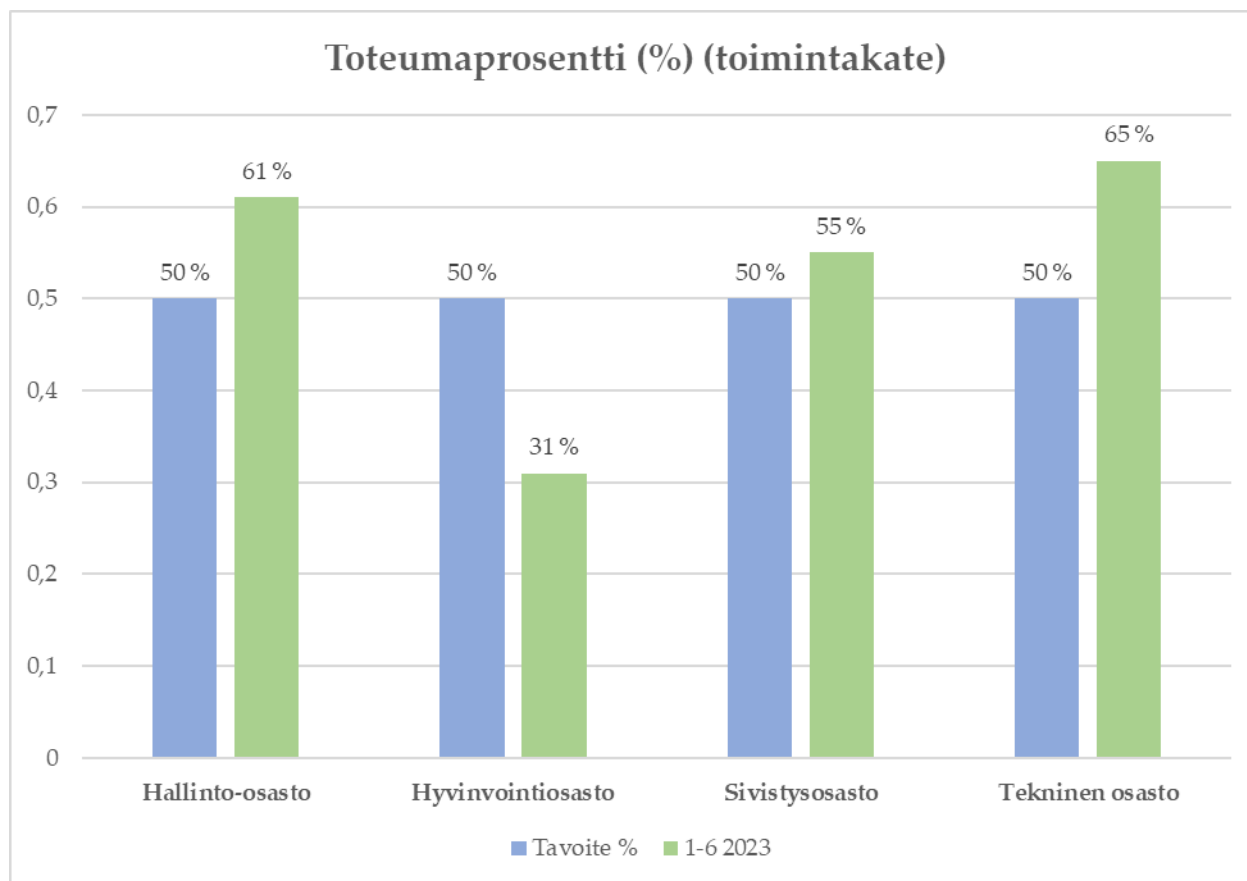

Toimintakulujakauma osastoittain 1-6/2023

Toimintakate osastoittain

1.5. Verotulot, valtionosuudet, toimintatuotot ja -kulut

Vuoden 2023 osalta verotulojen ja valtionosuuksien ennusteet näyttävät tässä kohdassa vuotta suhteellisen hyvältä. Verotulokertymän ennuste vuodelle 2023 on 8 129 000 euroa. Tämä on noin 379 000 euroa enemmän kuin talouasarviossa.

Valtionosuuksien ennuste on Vaalan osalta parantanut kuluvalle vuodelle. Viimeisin arvio valtionsouuksille on noin 5 294 000 euroa, joka on 177 000 euroa talouasarviota suurempi.

Tällä hetkellä näyttää, että toimintatuottojen osalta talouasarviossa pysymien on haasteellista. Kesäkuun lopun tilanteen mukaan toimintatuotot ovat alle tasaisen toteuman noin 411 000 euroa.

Toimintakulujen osalta talouasarviossa pysyminen on on vielä epävarmaa. Haasteina näyttävät puolivuotistarkastelussa olevan henkilöstökulut, joiden kertymä puolivuotistarkastelussa ylittää talouсарvion noin 231 000 eurolla.

2 HALLINTO-OSASTO

Kuluneen jakson toiminnan arviointi:

Hallinto-osastolla on valmistelu koko puolivuotisjakso tahe-palveluen ohjelmiston siirtoa joko kunnalle tai Monetralle. Kunta valmistelee tahe-palvelujen ohjelmistojen siirtoa siten, että vuoden vaihteessa voidaan siirtyä asteittain Monetran ohjelmiin.

Hallinto-osasto on valmistellut Te2024 uudistusta ja Vaala on mukana Oulun ja lähikuntien työllisyysalueen valmistelussa. TE-palvelut siirtyvät kunnille 1.1.2025 ja tähän on valmistauduttu alkuvuoden aikana jo lukuisissa infoissa sekä työryhmissä.

Elinkeinopalveluissa toimintaa on ollut aktiivisesti. Elinkeino-ohjelman toimenpide suunnitelman valmistelu aloitettiin huhtikuussa. Se tullaan viemään päätöksentekoo alustavasti-syyskuussa 2023. Elinkeino yhteisen suunnitteluryhmän, Elinkeinonyrkin, muodossa on kokoonnuttu kuukausittain suuntaamaan elinkeinopalvelujen ajankohtaista toimintaa. Yrityksille on järjestetty kuukausittain aktivointi- ja koulutustilaisuuksia. Tiedotusta on hoidettu Vaalan yrittäjille suunnatun yrittäjäkirjeen avulla. Ensimmäisen puolivuotisjakson aikana on toteutettu luottamuksellisia yrityskäyntejä yhteydenottoa pyytäneisiin yrityksiin sekä aktivoivaa Yrityskiertuetta siihen suostuneiden yritysten kanssa. Alkukesästä otettiin koekäyttöön GrynOS CRM asiakashallintajärjestelmä. Yhdessä yrittäjäjärjestön kanssa toteutettiin Vaalan kesän avaus -tapahtuma, johon osallistui Vaalan torilla noin 500 henkilö. Yrittäjien kanssa Koottiin Vaala yrittää -kesälehti Kotipitäjälehden välissä kotitalouksiin ja kauppoihin jaeltuna sekä matkailijoille suunnattiin Kesäreitti -Oulujokilaakson kesälehti.

Tammikuussa työllisyyspalveluissa aloitti uusi työllisyyskoordinaattori, kun edellinen työntekijä eläköityi vuoden 2022 lopulla. Työllisyyspalveluissa on osallistavasti palveltu, kohdattu ja kohtautettu työnhakijoita ja työnantajia sekä tehty yhteistyötä muiden työllisyystoimijoiden kanssa. Työnhakijoiden kanssa on tehty arviointeja ja suunnitelmia, sekä tarjottu monipuolista tukea, ohjausta, tsemppausta ja sparrausta esim. työhakemuksen ja CV:n laatimiseen, työkokeilupaikan, työpaikan tai palkkatukityön löytämiseen, työhaastatteluun valmistautumiseen sekä koulutusmahdollisuuksien selvittämiseen. Työllisyyspalvelut ovat olleet mukana myös eläkeselvittelyissä, ohjaamassa asiakkaita työttömien terveystarkastuksiin sekä toiminut palkkatuki- ja velvoitetöylyllistämisen koordinoijana. Yrityksille sekä yhdistyksille on tarjottu neuvontaa ja tukea rekrytointiin, työkokeiluihin, palkkatukityöllistämiseen ja oppisopimuskoulutukseen. Lisäksi on autettu työnantajia hyödyntämään erilaisia tukimuotoja (Te-toimiston tuet ja Vaalan kunnan työllistämisen kuntalisä) sekä tarjottu konkreettista tukea hakemuksiin, sopimuksiin sekä markkinointiin ja mainontaan. Työkokeilumahdollisuuksia on järjestetty ja tuettu erityisen aktiivisesti ja osatyökykyisten rekrytointia on vahvistettu sekä tehty työnantajille tutuksi. Työllisyyspalveluiden toimintaa ja erilaisia tukimuotoja on esitelty yrittäjä- ja työllisyystapaamisissa. UraUta-messuille järjestettiin suosiota saanut visuaalisen CV:n työpaja ja CV-valmennusta toteutettiin niin ikään Verty-hankkeen asiakkaille. Vaalassa järjestettiin myös seutukunnallinen tapahtuma alueen työllisyystoimijoille. Te2024 uudistukseen on valmistauduttu hakemalla työllisyys hanketta. Kunnanvaltuusto on sen jo hyväksynyt mutta rahoittaja ei vielä. Asia selviää syksyn aikana.

TOIMENPIDE 2023: ALOITETAAN KOKO KUNNAN LAAJUISEN ENERGIA- JA ILMASTOSUUNNITELMAN LAADINTA MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN HANKKEEN MUODOSSA. TUULIVOIMAHANKKEIDEN LISÄKSI SUUNNITELMASSA HUOMIOIDAAN AURINKOVOIMATUOTANNON MAHDOLLISUUDET, VUODEN 2022 AIKANA VALMISTUVAN BIOKAASUTUOTANNON SELVITYSHANKKEEN TULOKSET SEKÄ EDELLÄ MAINITTUIHIN LIITTYVÄ VEDYNTUOTANTOPOTENTIAALI. ENERGIAHANKKEIDEN TOIMENPITEITÄ VIEDÄÄN ETEENPÄIN MAHDOLLISIMMAN NOPEASSA AIKATAULUSSA.

Valtuustokauden kärkihanke: Otamme kasvihuonepäästöissämme reippaita askelia kohti hiilinegatiivisuutta ja sidomme hiiltä metsissämme, soillamme ja pelloillamme tehokkaasti.

Arviointimittarit	Vastuutaho
Käynnistynyt energia- ja ilmastosuunnitelmatyö, alueella vireillä olevien energiahankkeiden eteneminen.	Kunnanjohtaja, tekninen johtaja, elinkeinopäällikkö, kaavoittaja

Vihreää virtaa Vaalasta hankkeelle on varattu määräraha talousarvioon. Hanketta työstetään kunnan omana työnä. Energiahankkeiden toimenpiteitä on viety eteenpäin maltillisella tahdilla.

TOIMENPIDE 2023: TUOTETAAN VAALA- JA GEOPARK-BRÄNDIEN MUKAISTA MARKKINOINTIMATERIAALIA. JAKELUSSA HYÖDYNNETÄÄN ERITYISESTI DIGITAALISEN MARKKINOINNIN KANAVIA. KUNTA- JA TONTTI- SEKÄ TYÖNANTAJAMARKKINOINTIA TEHOSTETAAN KEHITTÄMÄLLÄ EDELLEEN VAALAISTUNUT.FI-SIVUSTOA, TUOTTAMALLA KUNNAN MARKKINOINTIVIDEO SEKÄ TOTEUTTAMALLA BANNERI-, NATIIVI, GOOGLE- JA SOSIAALISEN MEDIAN KAMPANJA. TEHDÄÄN SUUNNITELMALLISTA YHTEISTYÖTÄ KEHITYSYHTIÖ HUMANPOLIS OY:N KAUTTA.

Valtuustokauden kärkihanke: Vaala on tunnettu elämyksellisen vapaa-ajan, mökkeilyn ja etätöiden mahdollistava kunta, jossa on monia houkuttelevia mahdollisuuksia myös vakitukselle asumiselle.

Arviointimittarit	Vastuutaho
Media- ja somenäkyvyyden kasvu	Kunnanjohtaja, viestinnän asiantuntija Humanpolis Oy

Materiaalia on tuotettu Vaala- ja Geopark-brändien mukaisesti. Käytössä on ollut digitaalisen markkinoinnin kanavat kuten Instagram ja Facebook. Vaalaistunut.fi -sivusto brändätään visitvaala.fi -sivustoksi ja otetaan käyttöön matkailutarkoituksessa. Työnantajamarkkinointi tehdään Vauhdilla Vaalaistumaan -otteella.

TOIMENPIDE 2023: KUNNAN VIESTINTÄÄ KEHITETÄÄN VUOROVAIKUTTEISESTI JA MONIKANAVAISESTI. SÄHKÖISEN VIESTINNÄN KANAVAT OVAT AJAN TASALLA JA NIITÄ MONIPUOLISTETAAN (INFONÄYTÖT). KUNTALAISET JA MUUT VIESTINNÄN KOHDERYHMÄT VOIVAT OSALLISTUA VIESTINNÄN SISÄLLÖN TUOTTAMISEEN (TAPAHTUMAKALENTERI). VIESTINTÄÄ SUUNNITELLAAN JA SEN VAIKUTTAVUUTTA MITATAAN AIEMPAA SYSTEMAATTISEMMIN.

Valtuustokauden kärkihanke: Vaalassa on voimakas me-henki ja hyvä ilmapiiri sekä tunnettu ja myönteinen kuntabrändi. Jokaisella on lähtökohdistaan riippumatta tasavertainen mahdollisuus hyvään ja mielekkääseen elämään ja arkeen osana aktiivista yhteisöämme.

Arviointimittarit	Vastuutaho
Media- ja somenäkyvyyden kasvu	Kunnanjohtaja, viestinnän asiantuntija, Humanpolis Oy
Kuntalaiset voivat osallistua tällä hetkellä tapahtumakalenterin ylläpitoon ilmoittamalla tapahtumistaan sähkö-postitse. Viestintä- ja kriisiviestintäsuunnitelman päivitys tapahtuu syksyn 2023 aikana, samalla tehdään myös sisältösuunnitelma. Viestinnän vaikuttavuutta mitataan sosiaalisen median sekä nettisivujen analytiikan avulla.	

TOIMENPIDE 2023: ELINKEINOPALVELUIDEN RESURSSIA SUUNNATAAN YRITTÄJILTÄ SAADUN PALAUTTEEN JA HEIDÄN TARPEIDENSA MUKAISESTI. YRITYSREKISTERIKSI HANKITAAN SOPIVA CRM-JÄRJESTELMÄ, JOHON SIIRRETÄÄN YRITYSHARAVASTA SAADUT TIEDOT. YRITYSALUEIDEN MARKKINOINTIA JA SIIJOITTUMISPALVELUITA TEHOSTETAAN TAVOITTEENA LISÄTÄ ALUEELLE SIIJOITTUVIEN YRITYSTEN JA TYÖPAIKKOJEN MÄÄRÄÄ.	
Valtuustokauden kärkihanke: Virkeä, ennakkoluuloton ja uudenlainen yrittäjäyys tuottaa innovatiivisia palveluita ja tuotteita paitsi paikallisyhteisöllemme, myös muualle maailmaan. Kunta mahdollistaa, auttaa, opastaa ja kulkee vierellä.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Yrityskontaktit ja niistä saatu palaute, yritysten ja työpaikkojen määrän positiivinen nettomuutos.	Elinkeinopäällikkö, kunnanjohtaja
Alkukesästä otettiin koekäyttöön Gynos CRM asiakashallintajärjestelmä. Yhdessä yrittäjäjärjestön kanssa toteutettiin. Elinkeino-ohjelman toimenpide suunnitelman valmistelu aloitettiin huhtikuussa. Yrityksille on järjestetty kuukausittain aktivointi- ja koulutustilaisuuksia. Tiedotusta on hoidettu Vaalan yrittäjille suunnatun yrittäjäkirjeen avulla. Ensimmäisen puolivuotisjakson aikana on toteutettu luottamuksellisia yrityskäyntejä yhteydenottoa pyytäneisiin yrityksiin sekä aktivoivaa Yrityskiertuetta siihen suostuneiden yritysten kanssa.	

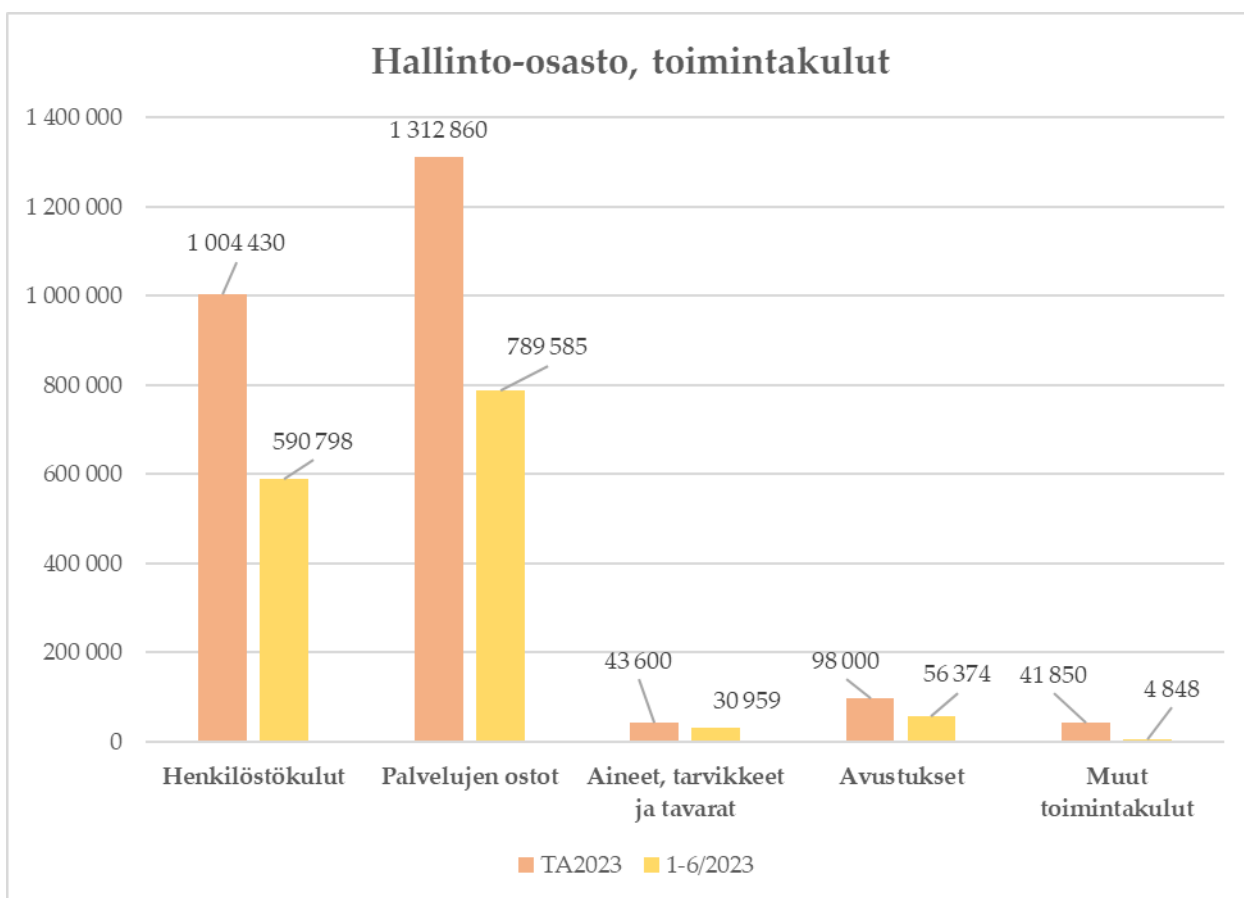
TOIMENPIDE 2023: HAETAAN TYÖLLISTYMISSÄN EDISTÄVÄÄN LIITTYVÄÄ HANKETTA VUODEN 2022 AIKANA JA TAVOITTEENA ON SAADA HANKKEESTA MYÖNTEINEN PÄÄTÖS VUODEN 2023 ENSIMMÄISEN VUOSIKOLMANNEKSEN AIKANA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Virkeä, ennakkoluuloton ja uudenlainen yrittäjäyys tuottaa innovatiivisia palveluita ja tuotteita paitsi paikallisyhteisöllemme, myös muualle maailmaan. Kunta mahdollistaa, auttaa, opastaa ja kulkee vierellä.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Hyväksytty hanke.	Työllistämiskoordinaattori, hallintojohtaja, hankekehittäjä, hyvinvointijohtaja
Hanketta haettu. Rahoituspäätöstä ei ole vielä saatu.	

TOIMENPIDE 2023: VUODEN 2023 TYÖTTÖMIEN TYÖNHAKIJOIDEN MÄÄRÄN KESKIVÄRTI LASKU.
--

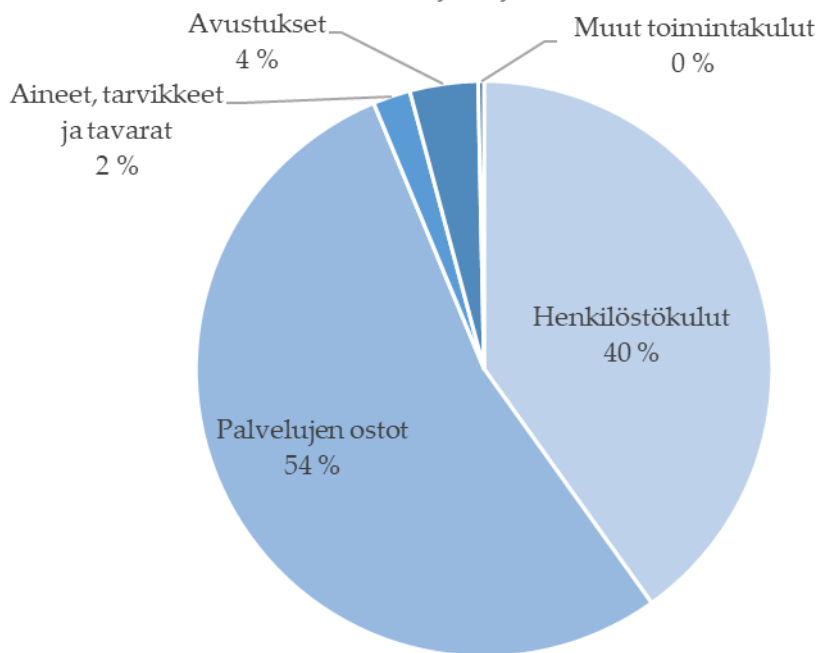
Valtuustokauden kärkihanke: Virkeä, ennakkoluuloton ja uudenvuodenlaulu tuottaa innovatiivisia palveluita ja tuotteita paitsi paikallisyhteisöllemme, myös muualle maailmaan. Kunta mahdollistaa, auttaa, opastaa ja kulkee vierellä.

Arviointimittarit	Vastuutaho
Vuoden keskimääräinen työttömien työnhakijoiden määrä.	Työllistämiskoordinaattori, hallintojohtaja, elinkeinopäällikkö

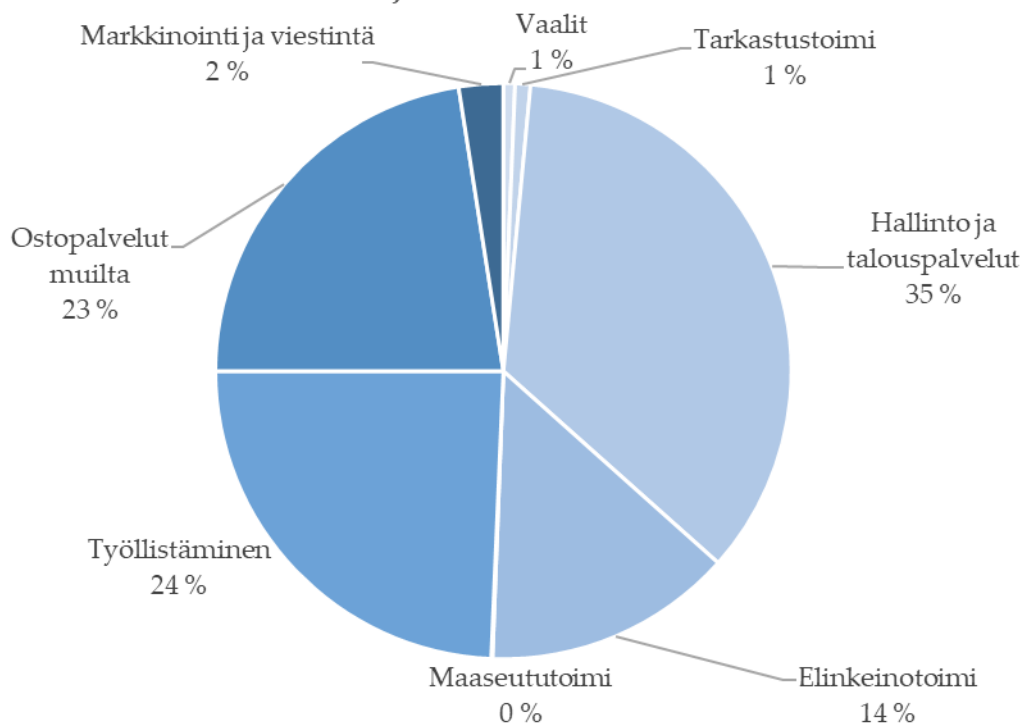
Ensimmäisen puolivuotisjakson aikana työttömien työnhakijoiden määrä on ollut edellisvuoden vastaavaan aikaan verrattuna korkeammalla. Kesällä 2023 työttömien määrä on kuitenkin laskenut merkittävästi 123 työttömään työnhakijaan-

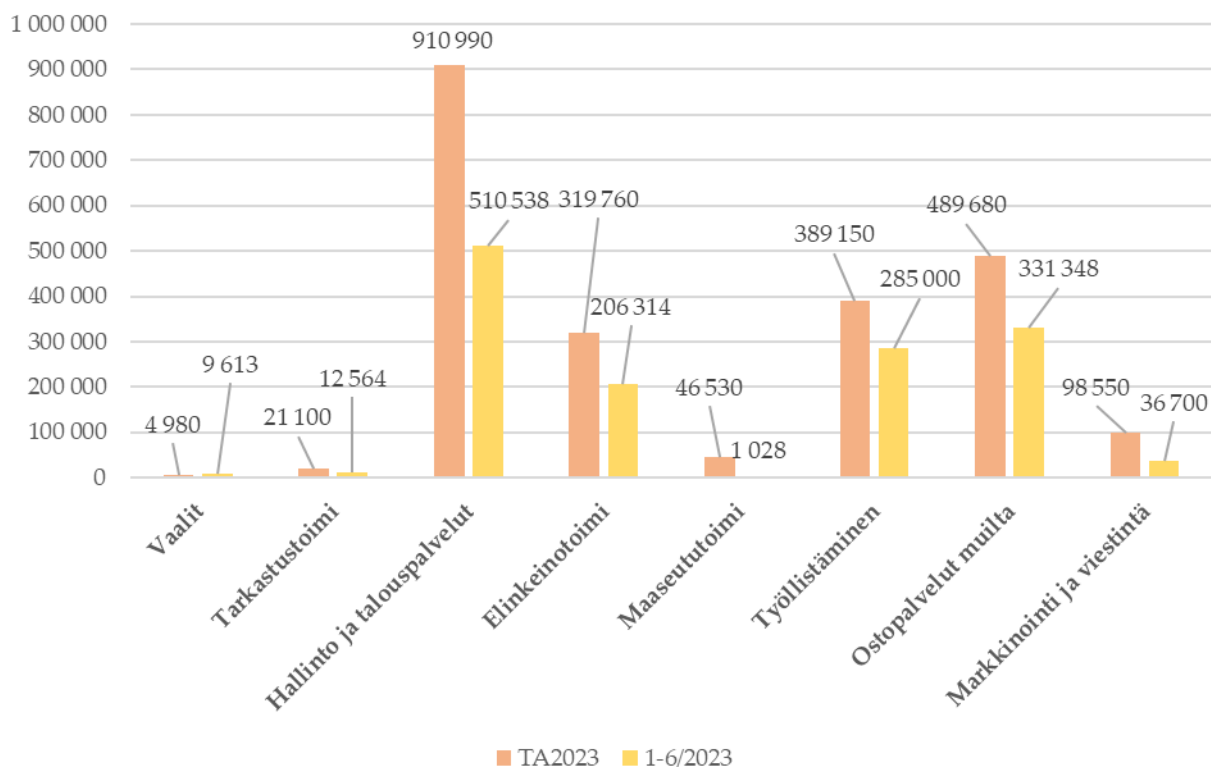
Hallinto-osasto, kulujen jakautuminen 1-6/2023

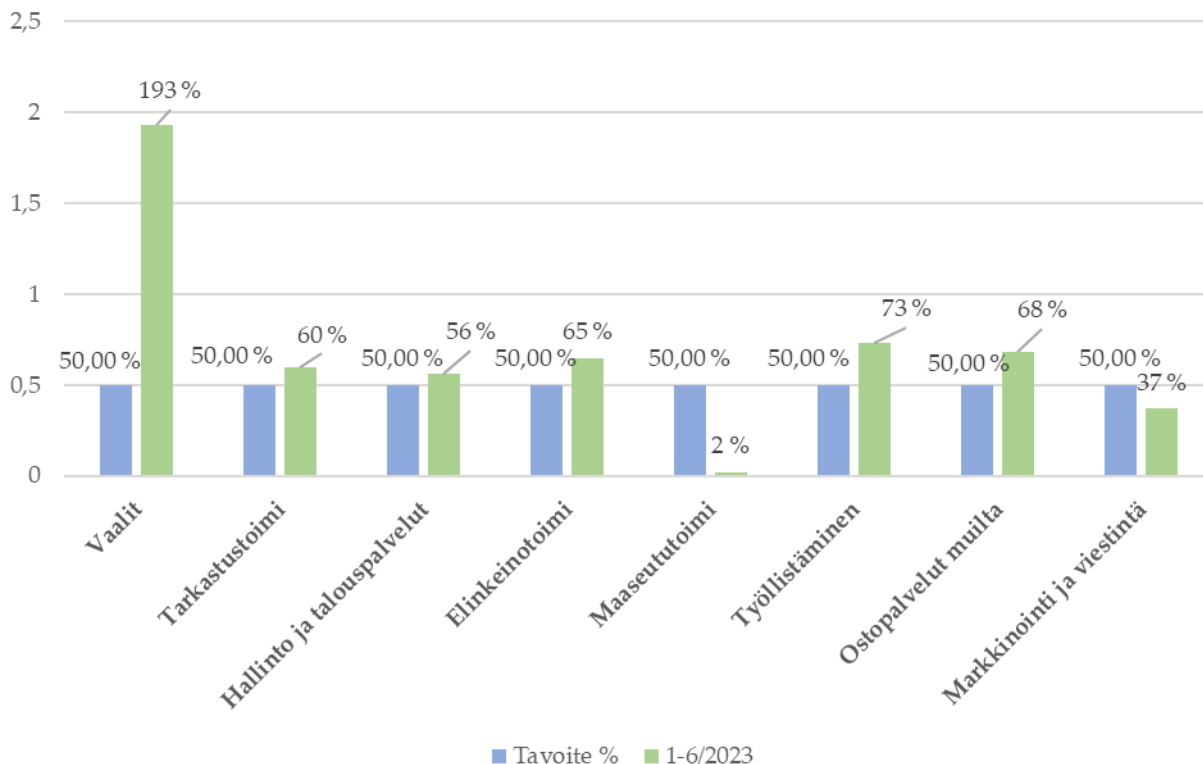
Hallinto-osasto, kulujakauma vastuualueittain 1-6/2023

Hallinto-osasto, toimintakate vastuualueittain

Hallinto-osasto, toteumaprosentti (%) (toimintakate)

(ulkoinen + sisäinen)	TOT 1-6 2023	TA 1-6 2023	TOT % 1-6 2023	TOT 1-6 2022	Erotus 2023-2022
TOIMINTATUOTOT	79 459 €	112 000 €	70,95 %	136 633 €	-57 174 €
Myyntituotot	781 €	3 800 €	20,56 %	13 759 €	-12 978 €
Maksutuotot				-277 €	277 €
Tuet ja avustukset	72 961 €	90 000 €	81,07 %	115 784 €	-42 823 €
Muut toimintatuotot	5 717 €	18 200 €	31,41 %	7 367 €	-1 651 €
TOIMINTAKULUT	-1 472 564 €	-1 250 370 €	117,77 %	-8 704 395 €	7 231 831 €
Henkilöstökulut	-590 798 €	-502 215 €	117,64 %	-762 720 €	171 922 €
Palvelujen ostot	-789 584 €	-656 430 €	120,28 %	-7 856 517 €	7 066 933 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-30 960 €	-21 800 €	142,02 %	-32 204 €	1 244 €
Avustukset	-56 373 €	-49 000 €	115,05 %	-33 507 €	-22 866 €
Muut toimintakulut	-4 849 €	-20 925 €	23,17 %	-19 447 €	14 599 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 393 105 €	-1 138 370 €	122,38 %	-8 567 762 €	7 174 657 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	4 242 558 €	5 227 068 €	81,17 %	4 371 113 €	-128 556 €

3 HYVINVOINTIOSASTO

Hyvinvointiosaston toiminta talouden osalta jakaantui seuraavasti: hyvinvointipalvelut, liikuntapalvelut, nuorisopalvelut, kirjastopalvelut ja kulttuuripalvelut (sis. kesäajan Lamminahon museotoiminta). Hyvinvointipalveluihin sisältyy hallinnon lisäksi ikäihmisten kotona-asumisen tukeminen ja hyvinvointia edistävät palvelut kaiken ikäisille, kulttuuri ja tapahtumat, nuorten ja perheiden hyvinvointi, leirit ja elintapaohjaus sekä ehkäisevä päihdetyö ja kotouttaminen (ukrainalaiset).

Henkilöstö. Hyvinvointiosaston johtajana oli vs. hyvinvointijohtaja ja muuta henkilökuntaa ovat palvelusihteeri, hyvinvointikoordinaattori, hyvinvointisuunnittelija, hankekehittäjä (tekee poikkihallinnollista työtä), etsivä nuorisotyöntekijä (AVI:n rahoituksella) sekä nuorten työpajan yksilövalmentaja 18.6.2023 saakka ja työvalmentaja 50 % (AVI:n rahoituksella). Kirjastossa työskenteli kirjastonhoitaja ja kirjastovirkailija sekä kaksi kirjastovirkailijaa työllistämismäärärahoilla kirjastolla. Liikunnanohjaajan saimme palkattua kahden rekrytoinnin jälkeen ajalle 8.-31.5.2023, hän siirtyi toiselle paikkakunnalle. Ostopalveluna on hankittu nuorten ohjaus- ja leiripalvelua Utajärven 4H-yhdistykseltä.

Alkuvuoden suurin tapahtumakokonaisuus oli FestiVaala-viikko ja Valentin Vaala -elokuva festivaali, joka toteutettiin yhteistyössä Brandstein oy:n kanssa yhteistyönä. Festivaaliin saatiin Taiken harvaan asutun alueen kulttuurirahoitusta 52.000 euroa.

Hyvinvointiosasto on mukana useissa hankkeissa osatoteuttajana, erityisesti kulttuurihankkeissa. HOP-hankkeesta saatiin myönteinen päätös, hankekehittäjän työpanoksesta 20 % maksetaan toukokuusta 2023 alkaen hankkeesta. Hankekoordinaattorin rekrytointi tehtiin kesäkuussa 2023, työ alkaa 1.8.2023.

Rekrytointihaasteiden ja AVI:n rahoituksen rajoitusten vuoksi aloitimme nuorten kanssa toimivien työntekijöiden osalta positiiviset yt-neuvottelut, joiden tarkoitus on löytää uusia ja joustavia ratkaisuja ja työparityöskentelyä nuorten palveluihin. Ne päättyvät elo-syyskuussa 2023.

Valtuuston painopisteet hyvinvointisuunnitelmasta ovat vuonna 2023:

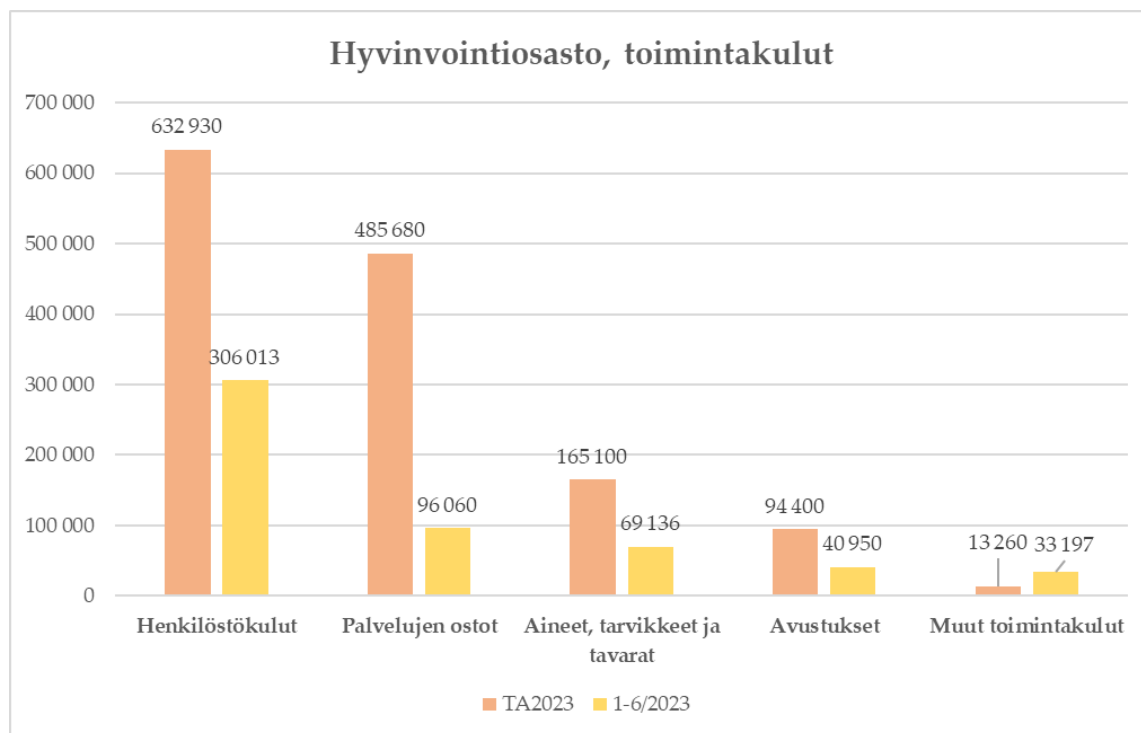
- ikäihmisten kotona pärjääminen
- yksinäisyyden lievittäminen (muutkin kuin ikäihmiset)
- ehkäisevä päihdetyö
- koulukiusaamiseen puuttumisen toimintamallien kehittäminen yhdessä sivistysosaston kanssa
- taloudellinen hyvinvointi
- yhteistoiminta Pohteen kanssa

Painopisteiden toteutussuunnitelma on hyväksytty hyvinvointilautakunnassa 8.5.2023.

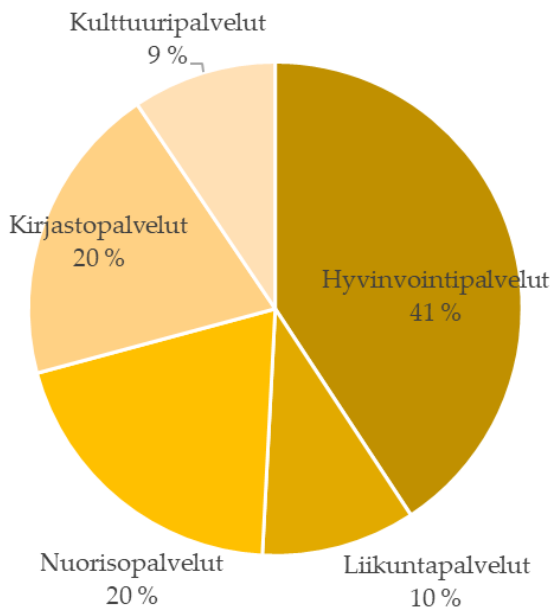
Talouden toteutuminen. Kokonaisuutena hyvinvointiosaston henkilöstökulut ovat tammi-kesäkuussa 306.012,62 € (48,3 %) ja toimintakulut - 545.356,50 (39,2 %). Vuosikate vastaavasti kokonaisuutena - 375.632,48 € (31,1 %) ja toimintatuotot 169.724,02 € (92,8 %).

Toimintatuotot ylittivät huomattavasti talousarvion, koska Taiken 52.000 avustus ja AVI:n nuorisotyön avustukset on maksettu koko vuoden osalta jo alkuvuodesta.

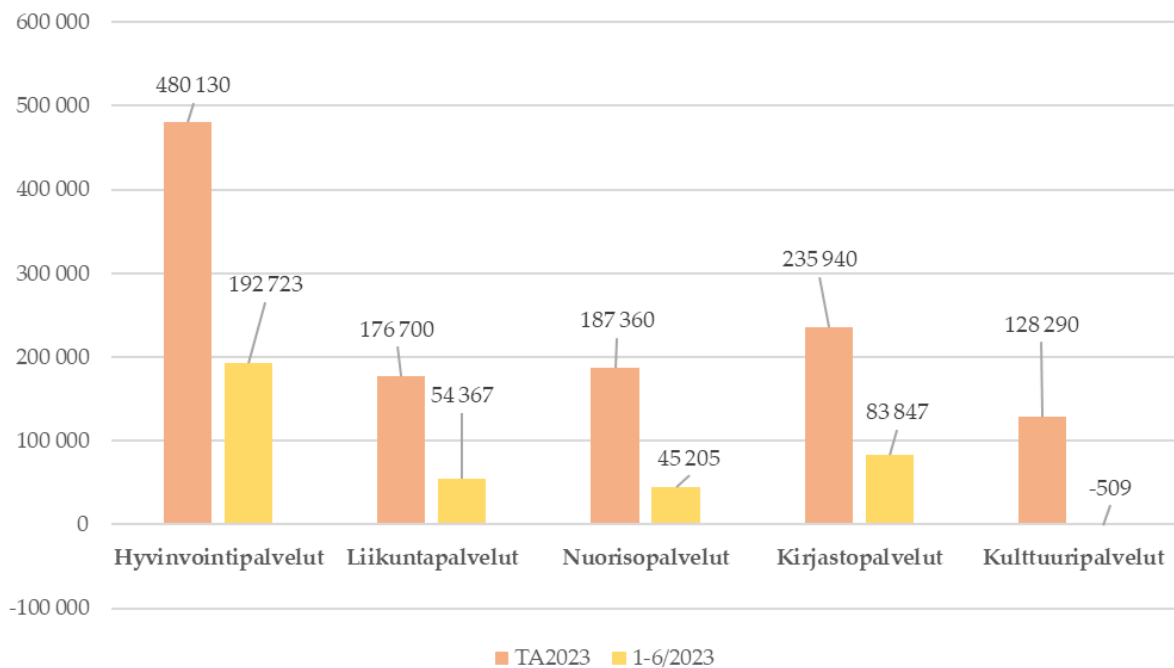
Toimintakulut alitettiin 150 328 eurolla (78,39 %) talousarvioon (TA 1-6/23) verrattuna, mutta ne 119 155 euroa enemmän kuin 1-6/22. Erityisen suuri alitus on palveluiden ostoissa, joista osa johtuu myöhäisestä laskutuksesta ja osa siitä, että alkuvuoden aikana vs. hyvinvointijohtajat ovat olleet varovaisia talousasioissa. Muissa toimintakuluissa on ylitystä 26 567 euroa talousarvioon (TA 1-6/23) ja edelliseen vuoteen verrattuna, joten siinä täytyy olla kirjausvirhe ja menot kuuluisivat toiselle momentille. Virhettä etsitään.

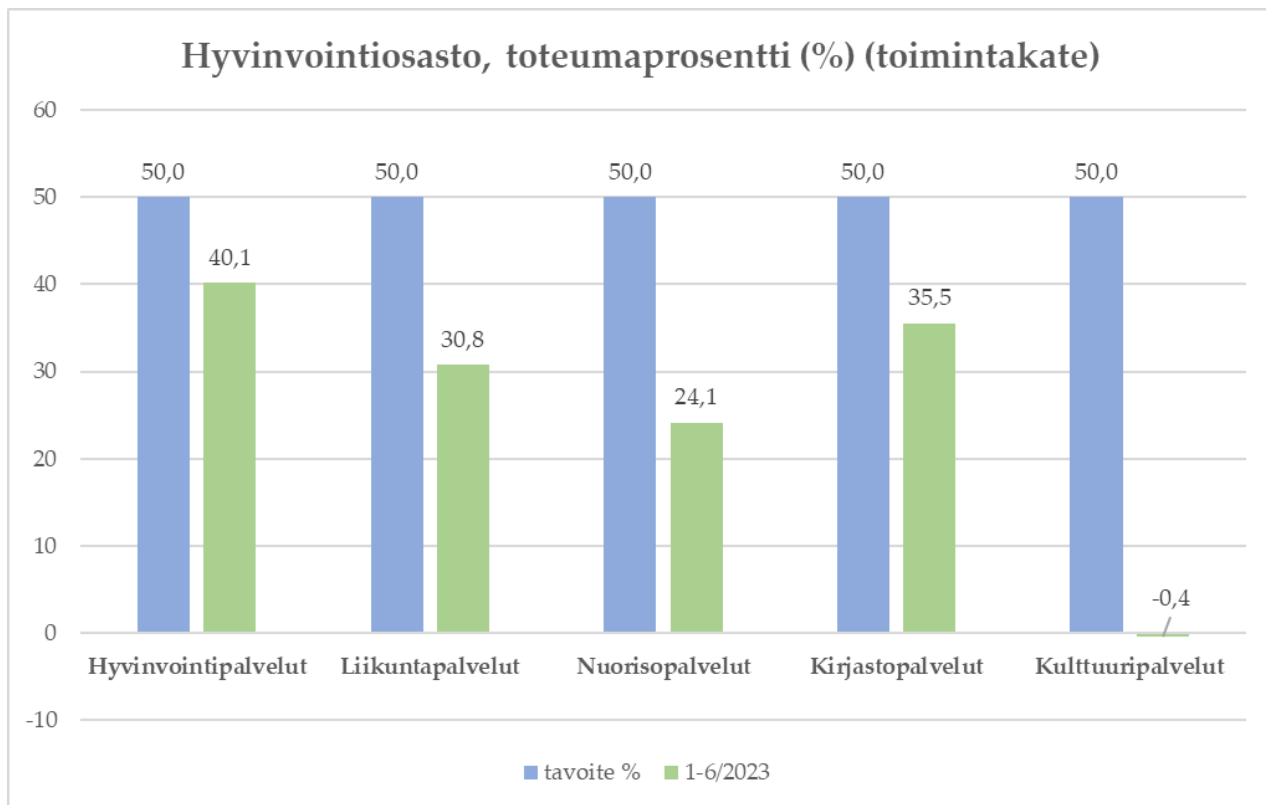

Hyvinvointiosasto, kulujakauma vastualueittain 1-6/2023

Hyvinvointiosasto, toimintakate vastualueittain

(ulkoinen + sisäinen)	TOT 1-6 2023	TA 1-6 2023	TOT % 1-6 2023	TOT 1-6 2022	Erotus 2023-2022
TOIMINTATUOTOT	169 724 €	91 475 €	185,54 %	124 325 €	45 399 €
Myyntituotot	29 440 €	1 000 €	2 943,97 %	4 593 €	24 847 €
Maksutuotot	57 €	750 €	7,60 %	324 €	-267 €
Tuet ja avustukset	138 726 €	88 475 €	156,80 %	118 000 €	20 726 €
Muut toimintatuotot	1 502 €	1 250 €	120,14 %	1 408 €	94 €
TOIMINTAKULUT	-545 357 €	-695 685 €	78,39 %	-426 202 €	-119 154 €
Henkilöstökulut	-306 013 €	-316 465 €	96,70 %	-220 877 €	-85 135 €
Palvelujen ostot	-96 060 €	-242 840 €	39,56 %	-111 504 €	15 444 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69 136 €	-82 550 €	83,75 %	-70 720 €	1 584 €
Avustukset	-40 950 €	-47 200 €	86,76 %	-17 160 €	-23 790 €
Muut toimintakulut	-33 197 €	-6 630 €	500,71 %	-5 941 €	-27 256 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-375 632 €	-604 210 €	62,17 %	-301 877 €	-73 755 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-387 099 €	-614 615 €	62,98 %	-314 209 €	-72 890 €

4 SIVISTYSOSASTO

Kuluneen jakson toiminnan arviointi:

Toimialue sisältää seuraavat vastuualueet: sivistysosaston hallinnon, perusopetuksen (Vaaan yhtenäiskoulu), lukion, aikuisopetuksen (Oulujärven kansalaisopisto) sekä varhaiskasvatuksen. Musiikinopetusta tarjotaan kansalaisopistossa taiteen perusopetuksena ja Kainuun musiikkiopistossa.

Kuntalaisten hyvinvoinnista huolehtiminen tarjoamalla laadukkaat varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut. Toiminta järjestetään nykyaikaisissa, monikäyttöisissä ja terveellisissä tiloissa, joissa tilojen käyttöaste on mahdollisimman korkea. Sivistyspalvelut lisää osaltaan kunnan elinvoimaisuutta yhteistyössä ns. kolmannen sektorin, kuten mm. paikallisten yhdistysten ja järjestöjen kanssa. Lukiokoulutuksen säilyminen paikkakunnalla on elinvoimaisuuden kannalta äärimmäisen tärkeää ja opiskelijoiden rekrytointiin panostetaan. Kansalaisopiston palvelut näkyvät arjessa keskeisenä hyvinvointia lisäävänä palveluna kuntalaisille.

Vuoden 2023 ensimmäisen puolikkaan toiminta on sujunut suunnitellusti. Varhaiskasvatuksessa on ollut käytännössä kaikki paikat täynnä ja henkilöstön riittävyys suhteessa lapsiryhmien kokoon on ollut tiukka. Maahanmuuttajien (ukrainalaiset) perheiden lasten varhaiskasvatukseen osallistuminen on lisännyt kysyntää. Henkilöstöä on myös resursoitu lain mukaista mitoitusta enemmän erityisen tuen tarpeessa olevien lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseksi.

Perusopetuksessa oppilasmäärä on ollut hienoisessa kasvusuunnassa paljon Ukrainasta tulleiden perheiden lasten myötä. Valmistava opetus on toiminut kevätlukukauden 2023 ajan sen sen loppuessa oppilaat integroituvat osaksi tavallisia luokkia.

Lukiossa opiskelijamäärä on kevään ajan ollut noin 50 ja ylioppilaskirjoitukset saatiin järjestettyä sujuvasti noin kahdenkymmenen kokelaan voimin.

Kansalaisopisto on toiminut opintosuunnitelman mukaisesti kevätkauden. Uuden kauden suunnittelu on täydessä käynnissä. Kevätlukukaudella 2023 opistossa on toteutunut 58 kurssia yhteensä 1630 tuntia.

TOIMENPIDE 2023: LUKION OPISKELIJOIDEN KURSSEIHIN SISÄLLYTETÄÄN PAIKALLISTUNTEMUSTA JA TUTUSTUMIS- JA OPINTOMATKOJA JÄRJESTETÄÄN ROKUA GEOPARK ALUEELLE SEKÄ MUIHIN OMAN KUNNAN KOHTEISIIN.	
Valtuustokauden kärkihanke: Ainutlaatuinen Rokua Geoparkimme vetää puoleensa yhä enemmän niin kotimaisia kuin ulkomaisiakin matkailijoita ympäri vuoden.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Järjestettyjen matkojen määrä.	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Kevätlukukaudella 2023 järjestettiin lähinnä kansainvälisyystoimintaan liittyviä vierailuja. Paikallistuntemusta lisääviä vierailukohteita ei ollut.	

TOIMENPIDE 2023: MONIPUOLINEN JA PEDAGOGISESTI PERUSTELTU VERKKOJEN JA LAITTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN KANSAINVÄLITYYSTOIMINNASSA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Nopeat ja kattavat liikenne- ja tietoliikenneyhteydet mahdollistavat yhteyden koko maailmaan, eikä elämä Vaalassa vaadi kompromisseja tai sisällä muttia.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Laitteiden määrä. Yhteyksien toimivuus.	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Laitekanta on erittäin kattava ja hyvä ja yhteydet toimivat.	

TOIMENPIDE 2023: LASTEN JA NUORTEN ÄÄNI KUULUU PÄÄTÖKSENTEOSSA, OPPILAS- JA OPISKELIJAKUNTATOIMINTA ON VIREÄÄ.	
Valtuustokauden kärkihanke: Olemme helposti lähestyttäviä ja edistämme erilaisia lähidemokratian ja osallisuuden muotoja.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Oppilas- ja opiskelijakunnan kokoontumisten määrä. Osallistujien aktiivisuus.	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Oppilaskunta yhtenäiskoululla ja ja opiskelijakunta lukiolla toimivat aktiivisesti ja kokoontuivat säännöllisesti. Osallistumisaktiivisuus vaihteli, mutta oli pääsääntöisesti hyvällä tasolla.	

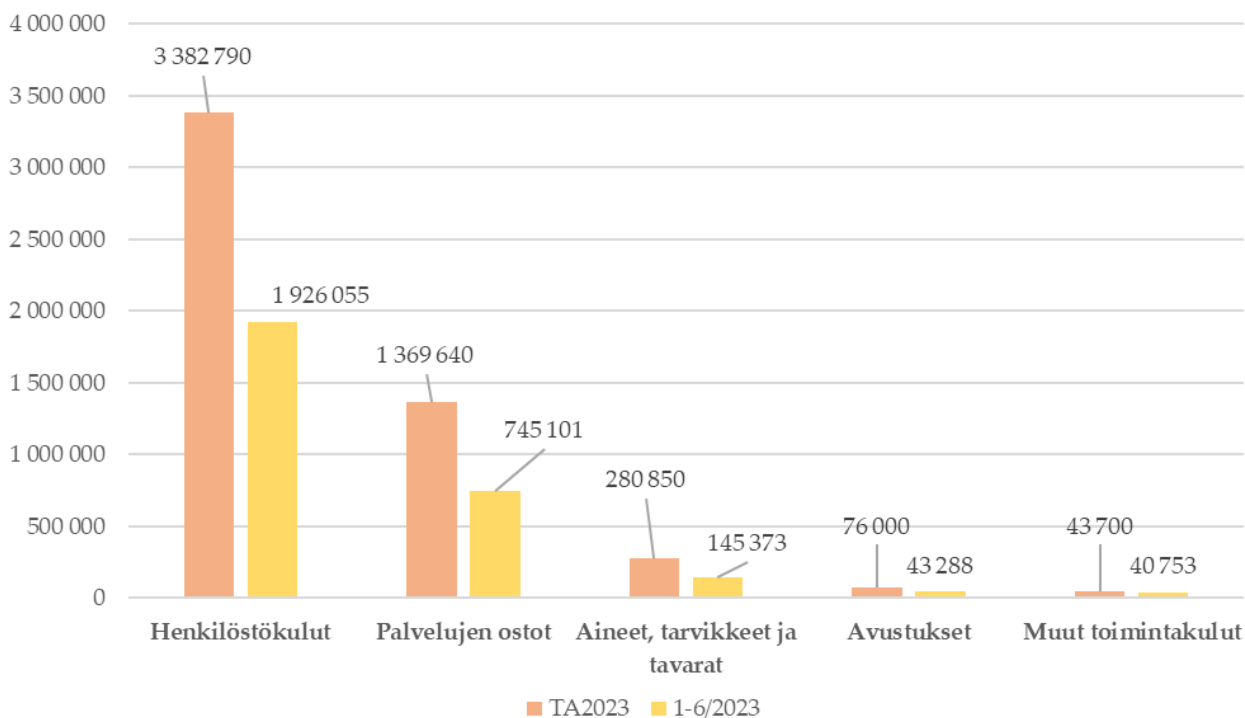
TOIMENPIDE 2023: KANSALAIPOISTO TARJOAA MONIPUOLISESTI LIIKUNTA- JA KULTTUURIHARRASTUKSIA VAKITUISILLE JA VAPAA-AJAN ASUKKAILLE.	
Valtuustokauden kärkihanke: Panostamme vahvasti asukkaidemme ja vierailijoidemme liikunta- ja kulttuuriharrastusten ja -elämysten edistämiseen sekä omaleimaisiin tapahtumiin.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Kurssien määrä. Kurssilaisten määrä.	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Kansalaisopistossa toteutui kevätkaudella 2023 yhteensä 58 kurssia ja opetusta järjestettiin yhteensä 1630 tuntia. Kurssilaisia osallistui 497 kappaletta.	

TOIMENPIDE 2023: KOULUN KERHOTOIMINTA ON MONIPUOLISTA JA ERITYISESTI LIIKUNTAA HUOMIOIVA.	
Valtuustokauden kärkihanke: Panostamme vahvasti asukkaidemme ja vierailijoidemme liikunta- ja kulttuuriharrastusten ja -elämysten edistämiseen sekä omaleimaisiin tapahtumiin.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Kerhojen määrä. Kerhojen monipuolisuus.	Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Keväällä kerhoja järjestettiin neljänä päivänä yhteensä 18, joista kaksi oli suoraan liikuntakerhoja (sähly/pesis ja koris). Tarjolla oli musiikkia, kuvataidetta, käsityötä, teknologiaa, tukioppilastoimintaa, koodausta, juhlan suunnittelua (ysigaala), nuoriso-ohjaajan toimintaa ja erilaisia lautapelejä ja visailuja liikunnan lisäksi. Erittäin monipuolinen valikoima kerhoja oli tarjolla.	

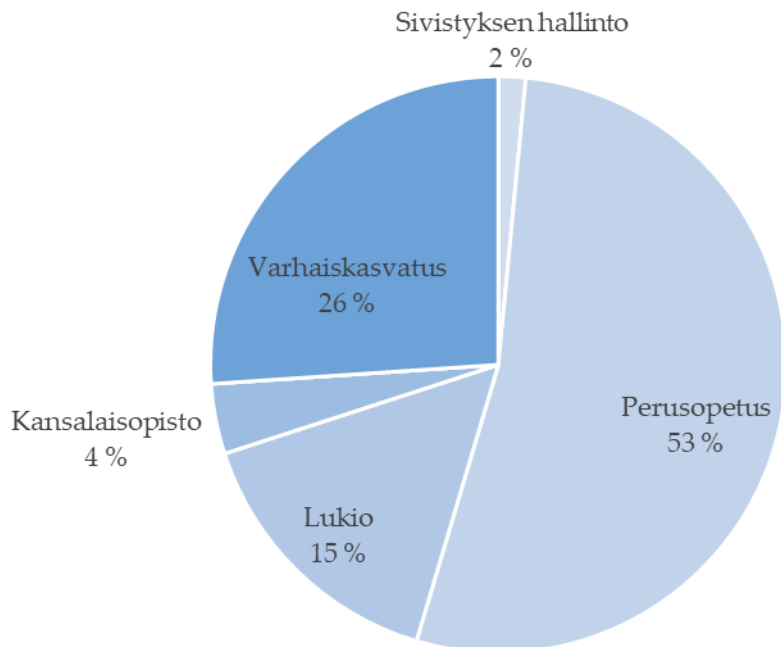
TOIMENPIDE 2023: HENKILÖSTÖN REKRYTOINNIN ONNISTUMINEN, KOULUTUKSEN MAHDOLLISTAMINEN JA AMMATTITAITOISEN HENKILÖKUNNAN VARMISTAMINEN.	
Valtuustokauden kärkihanke: Positiivisen ja valmentavan johtamisen opeilla johdettu Vaala on tunnettu hyvänä, luotettavana ja houkuttelevana työnantajana.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Koulutusten määrä. Henkilöstön pätevyys.	Riitta Korhonen (Varhaiskasvatuksen johtaja), Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Henkilökunnan rekrytoinnissa onnistuttiin ja kaikissa vakituisissa viroissa oli pätevä työntekijä. Muutamassa määräaikaaisessa työsuhteessa muodollisen pätevyys puuttui, mutta viranhaltijalla oli kuitenkin opettajan pätevyys. Koulutusta järjestettiin tarpeen mukaan mm. turvallisuuteen liittyvää.	

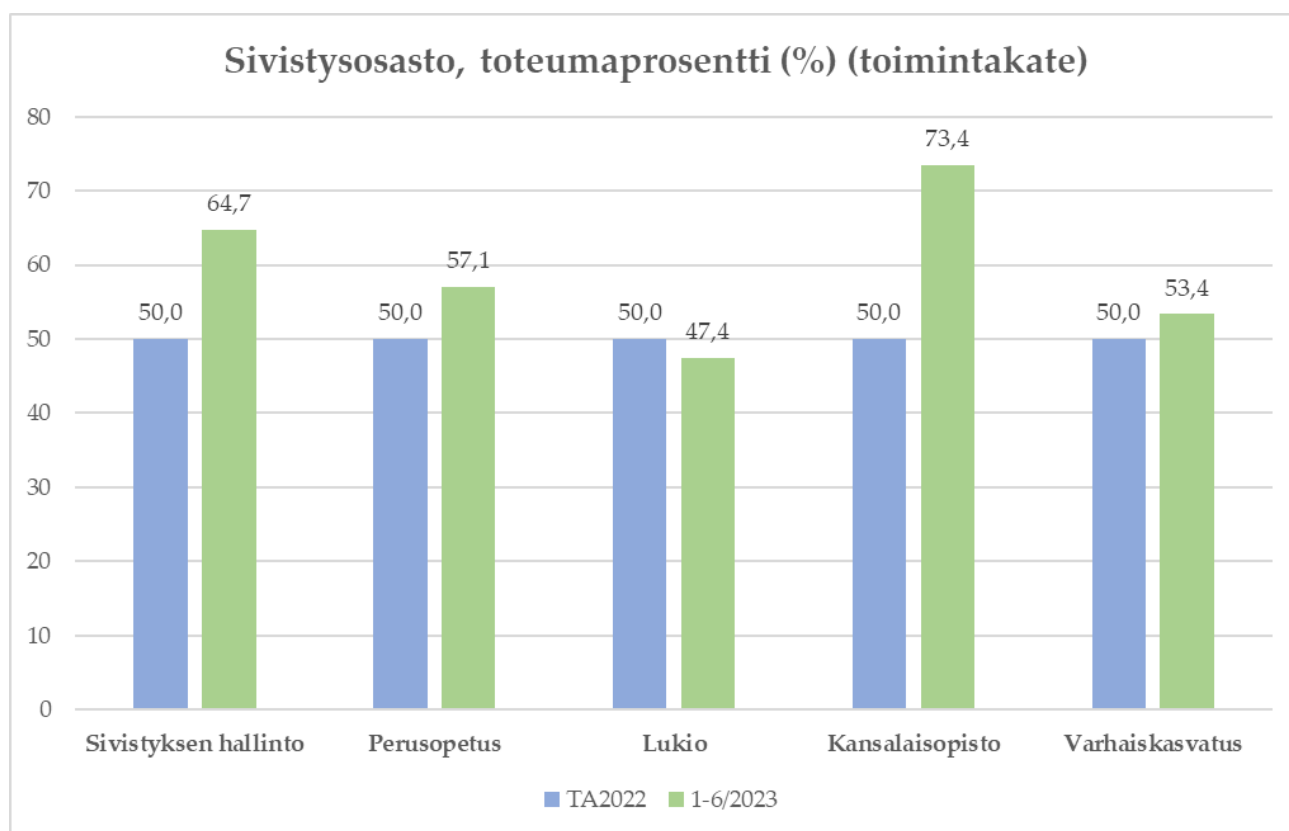
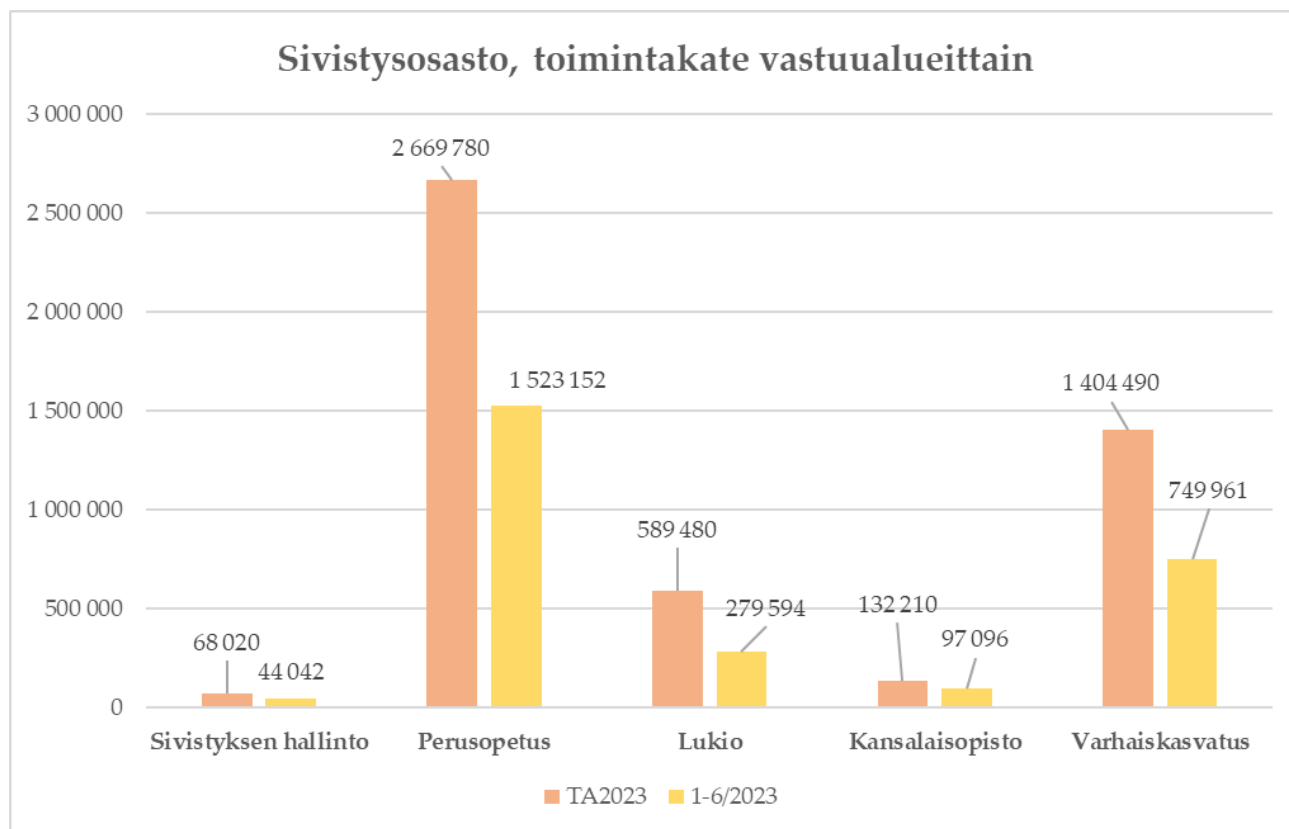
TOIMENPIDE 2023: VARHAISKASVATUS ON MAKSUTONTA, RYHMÄT TOIMIVAT AMMATTITAITOISEN HENKILÖSTÖN VETÄMINÄ, HENKILÖSTÖÄ ON RIITTÄVÄSTI.	
Valtuustokauden kärkihanke: Vaalassa on maksuton, laadukas ja yksilöllinen kasvupolku varhaiskasvatuksesta lukioon.	
Arviointimittarit	Vastuutaho
Henkilöstön määrä. Henkilöstön pätevyys.	Riitta Korhonen (Varhaiskasvatuksen johtaja), Tapani Karhu (Sivistysjohtaja)
Arviointikauden alussa sijaisten löytymisessä oli haasteita. Kesää kohti mentäessä tilanne parantui. Kaikilla sijaisilla ei ollut lain vaatimaa muodollista pätevyyttä.	

Sivistysosasto, toimintakulut

Sivistysosasto, kulujakauma vastuualueittain 1-6/2023

Vuoden 2022 puolikas on toteutunut sivistysosastolla talouden osalta lähes suunnitellusti. Koko osaston toteuma toimintakatteessa (Q 2) on 102,4 % eli hieman yli tavoitetasen. Toiminnallisesti vuosi on sujunut normaalisti. Toimintatuotot ovat toteutuneet hieman etupainotteisesti jo lähes kokonaan,

mikä johtuu valtion tukien ja avustusten maksatuksesta.

(ulkoinen + sisäinen)	TOT 1-6 2023	TA 1-6 2023	TOT % 1-6 2023	TOT 1-6 2022	Erotus 2023-2022
TOIMINTATUOTOT	206 725 €	144 500 €	143,06 %	227 240 €	-20 515 €
Myyntituotot	8 512 €	56 500 €	15,07 %	15 735 €	-7 222 €
Maksutuotot	24 917 €	27 500 €	90,61 %	52 208 €	-27 290 €
Tuet ja avustukset	170 700 €	57 500 €	296,87 %	154 298 €	16 401 €
Muut toimintatuotot	2 596 €	3 000 €	86,52 %	4 999 €	-2 404 €
TOIMINTAKULUT	-2 900 572 €	-2 576 490 €	112,58 %	-2 732 459 €	-168 112 €
Henkilöstökulut	-1 926 055 €	-1 691 395 €	113,87 %	-1 813 057 €	-112 998 €
Palvelujen ostot	-745 103 €	-684 820 €	108,80 %	-697 703 €	-47 400 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-145 373 €	-140 425 €	103,52 %	-127 003 €	-18 371 €
Avustukset	-43 288 €	-38 000 €	113,92 %	-27 313 €	-15 975 €
Muut toimintakulut	-40 753 €	-21 850 €	186,51 %	-67 384 €	26 631 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-2 693 847 €	-2 431 990 €	110,77 %	-2 505 220 €	-188 627 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-2 816 126 €	-2 583 330 €	109,01 %	-2 639 597 €	-176 529 €

5 TEKNINEN OSASTO

Kuluneen jakson toiminnan arviointi:

Toimialue sisältää seuraavat vastuualueet: teknisen osaston hallinto, ravitsemus- ja siivouspalvelut, rakentaminen ja kunnossapito, viranomaispalvelut, asuntopalvelut. Investoinnit jakautuvat vastuualueittain.

Tavoite:

Digitalisaation ja sähköisen asioinnin mahdollisuuksien hyödyntäminen. Palveluprosessit käydään läpi, kuvataan ja tehdään jouheviksi. Vaalan taajaman julkisivu on viihtyisä. Koulurakennukset ovat hyvässä ja terveellisessä kunnossa. Retkeilyreitistö palvelee vapaa-aikaa ja matkailua. Vaalan kunnan elintarvikkeiden hankinnoissa lähiruuan osuus pysyy samana tai kasvaa. Hankintaosaamisen parantaminen yrityksissä, kunnassa ja Cloudia-järjestelmä on tehokkaassa käytössä. EU-hankerahoitusta hyödynnetään tehokkaasti. Asiakkaat mukana suunnittelemassa palveluja.

Katsaus:

Teknisen toimialueen ensimmäinen puolivuotiskausi on onnistunut pääosin suunnitellusti. Merkittävin poikkeama investointien osalta tuli hyvinvointialue Pohteen ratkaisusta hylätä uuden terveysaseman rakentamisen suunnittelu. Terveysaseman kilpailutus keskeytettiin ja loppuvuoden toimenpiteenä on laatia uusi Pohteen määrittelemänä rakennussuunnittelu tulevaisuuden tarpeisiin. Matkailun kehittämistoimenpiteinä Säräisniemen kolmelle matkailualueille järjestettiin konsulttityönä kilpailutus, jossa tavoitteena oli laatia pitkäaikaiset vuokrasopimukset alueiden kehittymiseksi. Kahdelle alueelle kunnanhallitus valitsi toimijat ja yhden alueen kilpailutusta jatkettiin kesän yli.

Esteetön Sahanranta tehdyn suunnitelman pohjalta, laadittiin kyselytutkimus kuntalaisille kesän ajalle, miten aluetta voitaisiin edelleen kehittää. Eläinlääkintätilojen uudisrakennuksen rakennuspiirustukset lähetettiin lausunnolle eläinlääkintäpuolelle ja tilojen sijainnista laadittiin vaihtoehtotarkastelu ohjausryhmää varten.

Työn vaativuuden arviot oli työn alla, lopullisen läpikäynnin jatkuen syyspuolen käsittelyyn.

Rakennusvalvonnan osalta jatkettiin toimenpiteitä, jossa kiinteistörekisterin rakennuskannan ajantasaisuus ja osoiterekisteri laitetaan kuntoon. Vapaa-ajan kohteiden osoiterekisterissä on jäljellä noin 15% korjattavaa. Rakennuslupien osalta lupakäsittelyitä oli edellisvuoden tapaan. Saapuneita lupahakemuksia oli 86 kpl (2022, 77 kpl) eli hiukan nousua. Rakennusluvat 54 kpl, muut 36 kpl. Katselmuksia maastossa 68 kpl.

Kaavoituksessa tuulivoimahankkeet ovat olleet suuressa roolissa, mutta myös kunnan omat kaavahankkeet ovat edenneet. Sote-keskuksen asemakaava sai lainvoiman ja Uiton alueen asemakaava eteni hyväksymiskäsittelyyn. Länsirannan rantaosayleiskaavan luonnos eteni nähtäville. Keväällä kunnanvaltuustolle esiteltiin uusi kaavoituskatsaus. Uusia kaava-aloitteita on käsitelty ja suunnitteilla, mm. Vaalan Kolmioksi kutsuttu yritysalue sekä asuntotuotannon tarpeisiin keskittyvä Vaalanlammen alue. Maapoliittisen ohjelman laatiminen etenee konsultin avustuksella, työ jatkuu syksyllä. Maankäytön ja kaavoituksen koulutuksiin on osallistuttu mahdollisuuksien mukaan.

Maaliskuussa päättäjille järjestettiin kaavoitusseminaari. Toiminta on ollut pääosin tavoitteiden mukaista, joskin hankkeiden aikataulutusta on jouduttu arvioimaan tilanteiden mukaisesti.

Talonrakennuksessa tehtiin kiinteistöstrategian mukaisia toimia mm. uudisrakentamisessa hyvinvointikeskuksen rakennustöiden aloittamiseksi ennakoivalla suunnittelulla Oulunkaaren/Pohteen kanssa ja kilpailutuksella, mutta Pohteen kesäkuun aluehallituksen päätös siis keskeytti projektin.

Veneheiton koulun osalta jatkettiin kyläläisten kuulemisen jälkeen ja kiinteistöstrategiaan kirjatun toimenpiteen osalta toimia koulun myymiseksi. Ostotarjous hylättiin kesäkuun kunnanvaltuuston päätöksellä. Muissa kohteissa jatkettiin sisäilmatutkimuksia korjauksineen, muita kunnostus- ja korjaustöitä, tutkimuksia, suunnitelmia ja selvityksiä korjaustarpeista. Valmisteltiin matkailun kehittämistoimenpiteitä Säräisniemen kolmelle matkailualueelle. Kunnanviraston väistötilaksi tehtiin Torinkulman kiinteistöön vuokrasopimus ja muutostöitä alkusyksyn siirtoja varten. Uuden kunnanviraston rakentamiseksi tehtiin selvitystyötä taajama-alueelle sijoittumisessa. Kunnan keväällä ostamaan Vaalantie 16 osoitteessa olevaan kiinteistöön tehtiin valmistelevia tutkimuksia kohteen purkamiseksi.

Maanrakennuksen osa-alueella metsätalouden puolella toimenpiteenä tehtiin energiapuun haketusta myyntinä ja tavoitteena laadittiin vastaavalla summalla metsänhoitotöiden ostamista. Kuntalaisten ja matkailijoiden ympäristön viihtyisyyden sekä turvallisuuden parantamiseksi, kunnan vastuualueella olevia moottorikelkkauria ja retkeilyreittejä kunnostettiin, uusittiin pitkospuita, siltoja ja opasteita. OUMO-hanke Soiluanniemen eroosiosuojauksena valmistui keväällä. Rokualle menevän pyöräily- ja patikointireitin kunnostusta jatkettiin urakoitsijan toimesta. Kankarin isolle kivellettiin esteetön kulku ja opastus yhteistyössä Humanpoliksen kanssa. Uudelle frisbeegolf radalle suunniteltiin isompaa pysäköintialuetta käyttäjämäärän tarpeisiin. Taajaman puisto- ja katualueilla tehtiin maisemanhoidollisia siistimistöitä. Päiväkodin piha-alueen turvallisuuden parantaminen aloitettiin suunnitellusti. Traktoriin hankittiin puominiittokone pääosin teiden varsien niittoon. Sahanrannan toinenkin satamalaituri uusittiin heti jäiden lähdettyä. Alueiden opaskylttejä asennettiin. Uimarantoja siistittiin ja niille hankittiin uudet ilmoitustaulut. Kaavateiden kunnostusta jatkettiin investointilistan mukaisesti alkuvuoden kilpailutuksilla ja alkukesän aloituksilla mm. Koulutien turvallisuuden parantaminen. Vaalan uusi koirapuisto otettiin käyttöön alkukesästä. Vaalan kävelyn- ja pyöräilynedistämishojelman laatiminen aloitettiin. Yksityisteiden avustamissäännön päivittämien otettiin tarkasteluun. Tekninen ohjaaja palkattiin alkuvuodesta. Työllistetyt työskentelivät liikunta-alueiden ylläpidossa ja ympäristönhoidollisissa tehtävissä, sekä reittien rakentamisessa. Traktorinkuljettaja ja oppisopimusopiskelija työskentelivät teiden ja liikunta-alueiden kunnossapidon tehtävissä. Kaksi kausityöntekijää palkattiin puistojen ja ympäristön ylläpitotöihin keväällä.

Ruokahuollossa yhteistyö Vaalan, Muhoksen ja Utajärven kanssa toimi edelleen hyvin. Toiminnot jatkui normaalisti, poislukien hyvinvointialueelle siirtyneet henkilöt ja ruokahuollon vastuut. Yhtenäinen ruokalista kolmen kunnan kanssa toimi hyvin ja palaute ruokalistasta oli positiivista. Ruoan raaka-ainehankintaan suunniteltiin uutta kustannustehokkaampaa hankintakanavaa. Yhteistyö jatkui koulu- ja sotepuolella eri sidosryhmien kanssa. Ateriapalveluiden toiminta oli lähes talousarvion mukaista, toimintatuottoja oli noin 5% talousarviota vähemmän ja vastaavasti toimintakulut oli noin 6% vähemmän. Ruokahävikkiin kiinnitettiin edelleen huomiota biojätteseurantajärjestelmän avusteisena, ylijäämäruokaa myytiin oppilaskunnalle. Raaka-aineiden kustannukset nousivat edelleen alkuvuoden aikana. Keväällä osallistuttiin myös ruokahuollon osalta

Hirvenhiihdon SM-kisojen järjestelyihin.

Ateriapalveluissa yhteistyö Vaalan, Muhoksen ja Utajärven kanssa toimi hyvin. Yhteistyö eri sidosryhmien kanssa jatkui. Ruokalistasuunnittelua valmisteltiin seudullisesti, jotta elintarvikeostoihin saatiin volyymia ja elintarvikehintoihin kustannustehokkuutta lisää. Yhtenäinen ruokalista kolmen kunnan kanssa toimi hyvin ja palaute oli edelleen positiivista. Ateriapalveluissa laadittiin päivityksenä varautumissuunnitelmia mm. sähkökatkoksia varten.

Ateriapalveluiden toiminta oli lähes talousarvion mukaista ja kustannukset oli tasapainossa. Elintarvikeostot ovat hieman talousarviota pienemmät, vaikka raaka-aineiden hinnat vielä alkuvuodesta nousivat. Ruokahävikki pieneni tarkempien ruokalista- ja osto-ohjeiden suunnittelun myötä. Talven ja kevään aikana järjestettiin koululaisille ja päiväkodin lapsille kaksi erilaista teemaviikkoa, lisäksi osallistuttiin Hirvenhiihdon SM-kisojen järjestelyihin. Koululaiset saivat osallistua toukokuussa kouluruokakyselyyn, joka toteutettiin kolmessa kunnassa samanlaisena. Tulokset kyselystä olivat todella hyvät ja jatkokehityksenä kyselyitä järjestetään jatkossa sekä syys- että kevätlukukaudella.

Siivoushuolto jatkui alkuvuodesta normaalisti, poislukien hyvinvointialueelle siirtyneet alueet ja henkilöstö. Toiminnot olivat tavoitteiden mukaisia. Talousarvion mukainen toiminta onnistui odotetusti, paitsi aineiden ja tarvikkeiden kulujen nousu oli odotettua korkeampaa.

TOIMENPIDE 2023: VAALASSA ON KÄYTTÖÖNOTETTU VUODEN ALUSTA KUNNAN ENERGIATEHOKKUUSSOPIMUS, JOLLA HIILINEUTRAALIKUNNASSA VARMISTETAAN ASETETTujen VELVOITTEIDEN TÄYTTYMINEN VUOSITASO KERRALLAAN.

Valtuustokauden kärkihanke: Otamme kasvihuonepäästöissämme reippaita askelia kohti hiilineläisyysuutta ja sidomme hiiltä metsissämme, soillamme ja pelloillamme tehokkaasti.

Arviointimittarit	Vastuutaho
KETS sopimusvelvoitemittarit	Tekninen johtaja
Energiaselvityksiä tehty kunnan ja tytäryhtiöiden osalta energiatehokkuussopimuksen velvoitteena. Suunniteltu uusien mittalaitteiden tarpeita kunnan ja tytäryhtiöiden tarpeisiin, investointia varten loppuvuoden osalle.	

TOIMENPIDE 2023: MAAPOLIITTINEN OHJELMA LAADITTAAN ENSIMMÄISTÄ KERTAA VAALAN KUNTAAN. UUSIA KAAVOJA ALOITETAAN, TAVOITTEENA UUSIEN MODERNIN VAPAA-AJAN, MÖKKEILYN, ETÄTYÖN JA VAKITUISEN ASUMISEN MAHDOLLISUUDET.

Valtuustokauden kärkihanke: Vaala on tunnettu elämyksellisen vapaa-ajan, mökkeilyn ja etätyön mahdollistava kunta, jossa on monia houkuttelevia mahdollisuuksia myös vakitukselle asumiselle.

Arviointimittarit	Vastuutaho
Aloitettu kaavoitus Uusi mittari	Tekninen johtaja
Maapoliittinen ohjelma aloitettu ja työn alla. Vaalan kolmion kaava-aloite tehty.	

TOIMENPIDE 2023: VAALAN KIINTEISTÖSTRATEGIA 2 VERSIO OHJAA KIINTEISTÖRAKENTEEN TOIMENPITEITÄ. KOHTEITA KUNNOSSAPIDETÄÄN, KORJATAAN JA MYYDÄÄN STRATEGIAAN MERKITTYYJEN KOHTEIDEN MUKAISESTI.

Valtuustokauden kärkihanke: Vaalan omistajapolitiikassa korostuvat ekologisuus, yrittäjyystävällisyys sekä omaisuuden vastuullinen ja tuloksekas hoitaminen.

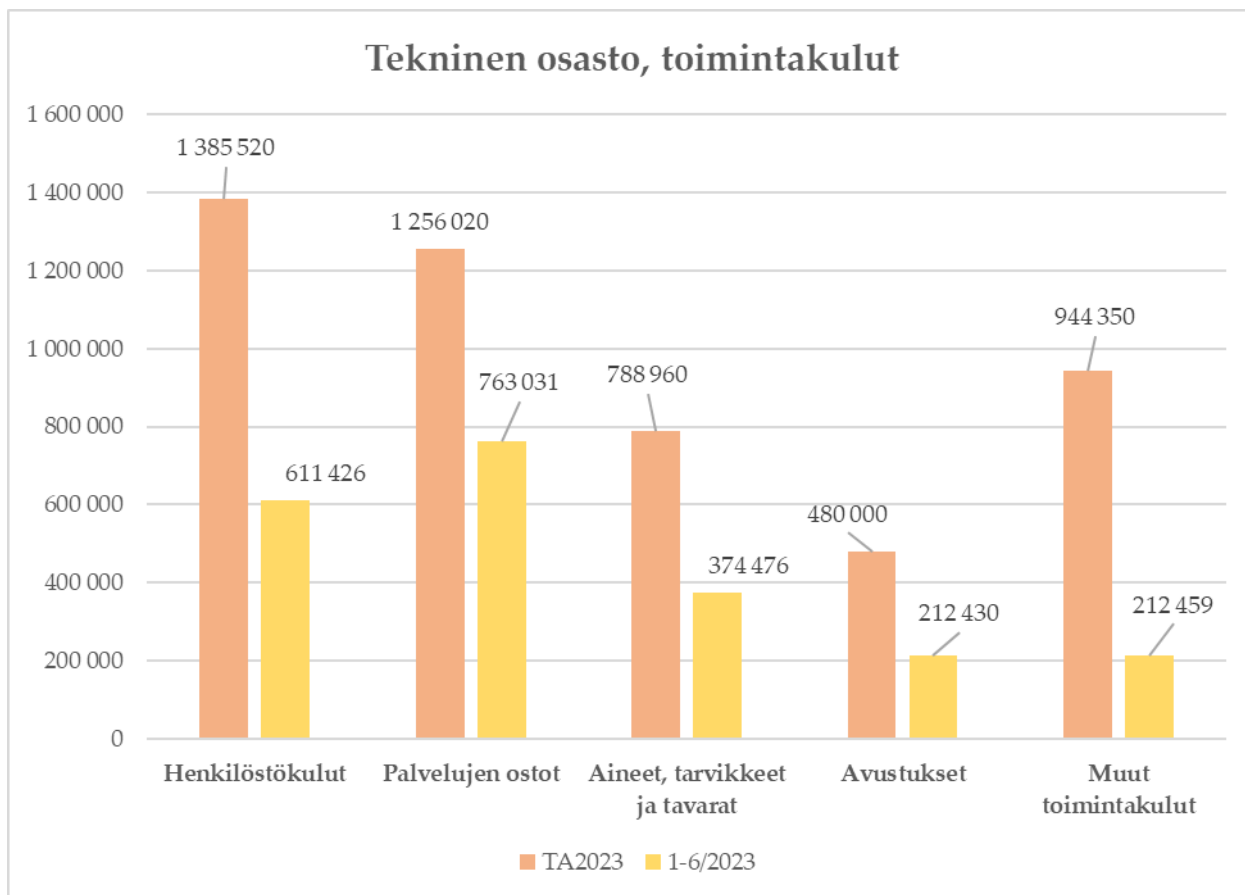
Arviointimittarit	Vastuutaho
Tehdyt toimenpiteet kpl	Rakennusmestari
Veneheiton koulu laitettu myyntiin strategian mukaisesti. Kiinteistöissä tehty kuntotutkimuksia toimenpiteiden tueksi. Ostettu yksi kiinteistö tulevaisuuden tarpeita varten. Eläinlääkintätilojen suunnittelu uuden rakentamiseksi aloitettu. Väistötiloja vuokrattu akuuttiin väistötilatarpeeseen.	

TOIMENPIDE 2023: SÄRÄISNIEMEN KOLMELLE MATKAILUALUEELLE VALITAAN KONSULTTIAVUSTEISESTI UUDENLAISELLA MALLILLA YRITTÄJÄT, JOILLE ANNETAAN MAHDOLLISUUS VILLEIHINKIN IDEOIHIN, MUTTA MERKITTÄVÄLLÄ VAIKUTTAVUUDELLA MATKAILUUN.

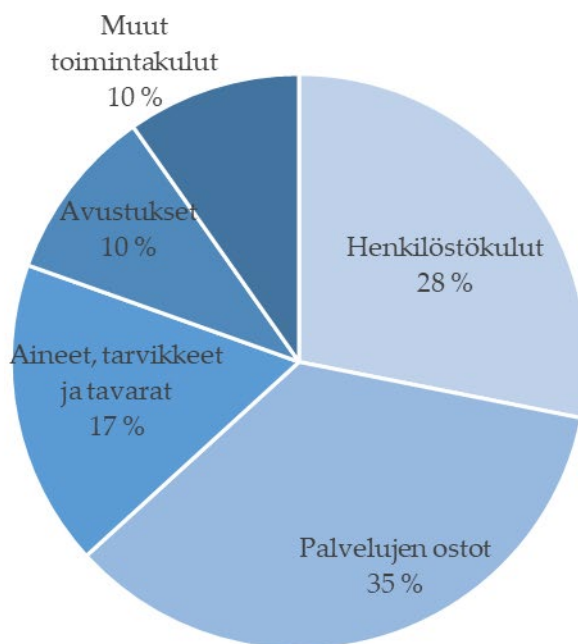
Valtuustokauden kärkihanke: Vaalassa on mahdollista toteuttaa pikkuisen villejäkin bisnesideoita ja unelmia. Kaavamme eivät ole kangistuneita eivätkä lupaprosessimme jäykkiä.

Arviointimittarit	Vastuutaho
Laaditut yrittäjäsopimukset	Tekninen johtaja

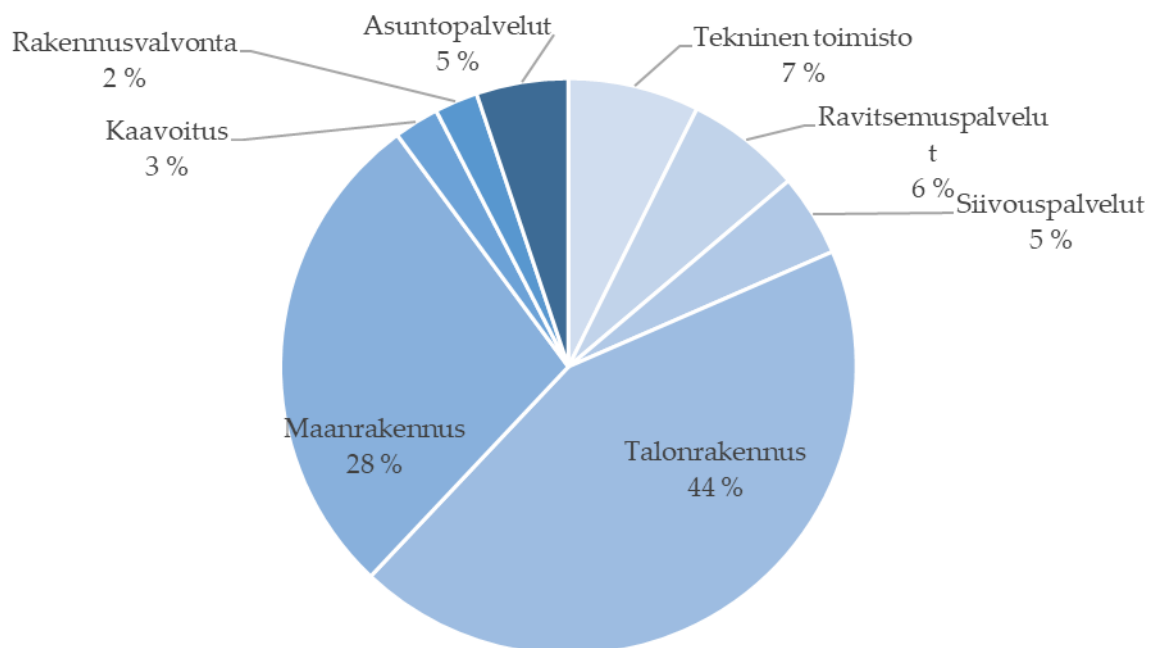
Tammikuussa aloitettu konsulttityö Sweco Finland Oy:n kanssa esittelytilaisuudella ja jatkossa kilpailutettu liikeideat kesäkuun päätöselimiin. Jatkoaika päätöksellä yhden alueen kanssa. Alueiden vuokrahinnat arvioitu ja vahvistettu sopimusten pohjaksi.

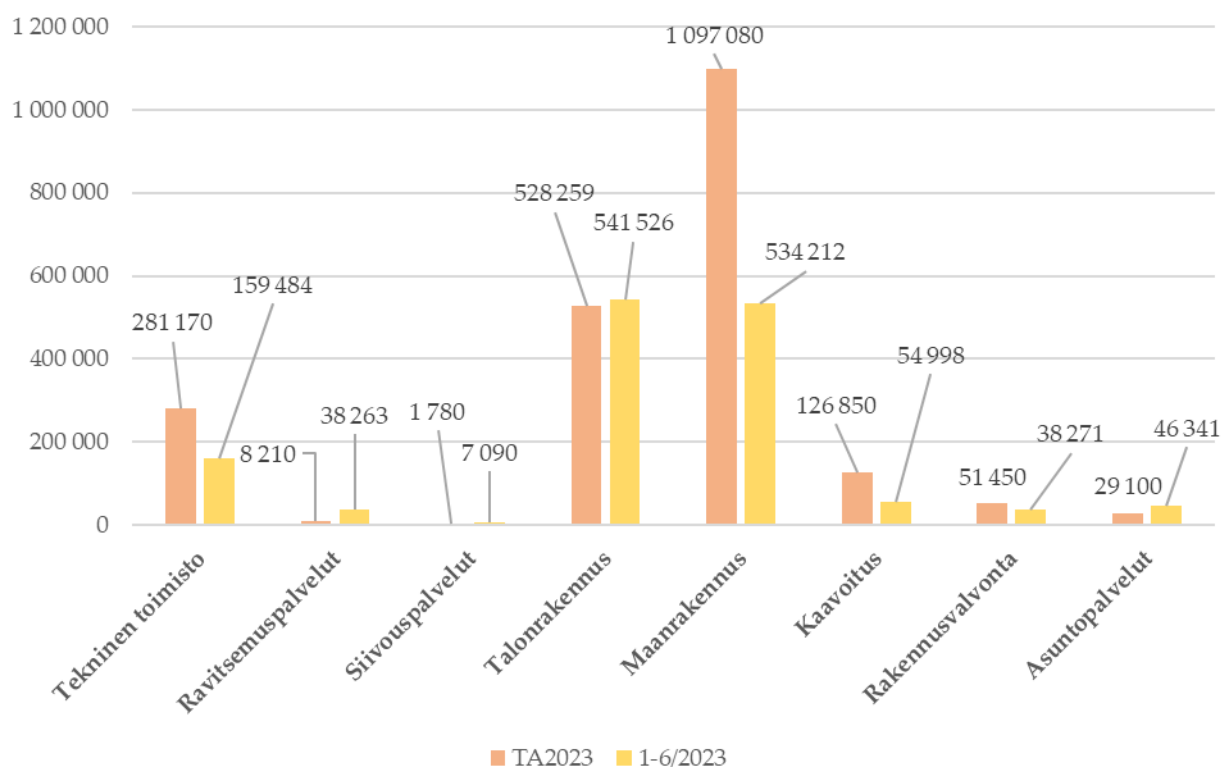
Tekninen osasto, kulujen jakautuminen 1-6/2023

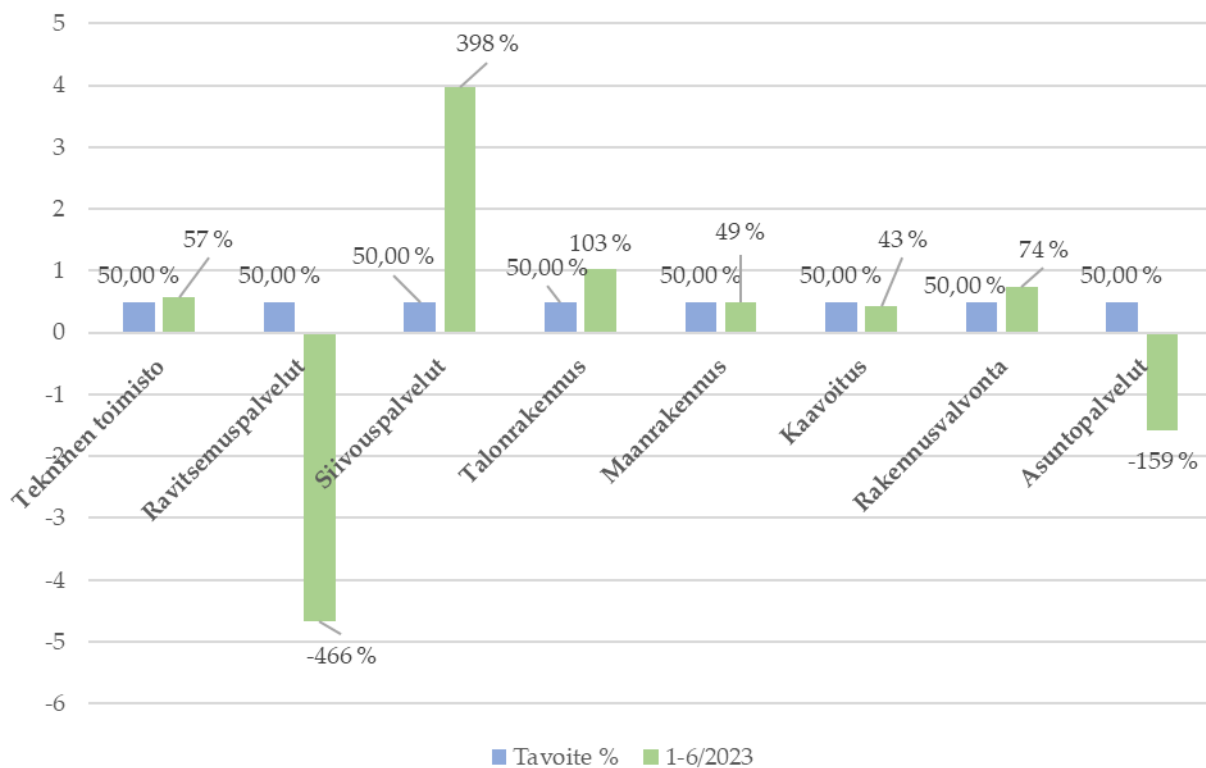
Tekninen osasto, kulujakauma vastuualueittain 1-6/2023

Tekninen osasto, toimintakate vastuualueittain

Tekninen osasto, toteumaprosentti (%) (toimintakate)

(ulkoinen + sisäinen)	TOT 1-6 2023	TA 1-6 2023	TOT % 1-6 2023	TOT 1-6 2022	Erotus 2023-2022
TOIMINTATUOTOT	830 163 €	1 394 575 €	59,53 %	1 249 387 €	-419 223 €
Myyntituotot	364 795 €	443 525 €	82,25 %	681 661 €	-316 866 €
Maksutuotot	31 866 €	53 500 €	59,56 %	111 862 €	-79 996 €
Tuet ja avustukset		45 150 €			
Muut toimintatuotot	433 502 €	852 400 €	50,86 %	455 864 €	-22 361 €
TOIMINTAKULUT	-2 173 821 €	-2 427 425 €	89,55 %	-2 398 130 €	224 309 €
Henkilöstökulut	-611 426 €	-692 760 €	88,26 %	-813 538 €	202 111 €
Palvelujen ostot	-763 030 €	-628 010 €	121,50 %	-681 267 €	-81 763 €
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-374 477 €	-394 480 €	94,93 %	-524 731 €	150 254 €
Avustukset	-212 430 €	-240 000 €	88,51 %	-174 970 €	-37 460 €
Muut toimintakulut	-212 458 €	-472 175 €	45,00 %	-203 625 €	-8 833 €
TOIMINTAKATE/JÄÄMÄ	-1 343 658 €	-1 032 850 €	130,09 %	-1 144 694 €	-198 964 €
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-1 616 072 €	-1 292 300 €	125,05 %	-1 411 388 €	-204 683 €

7 TYTÄRYHTEISÖT

Toiminnan ja talouden raportointi

Kunnan tytäryhteisön hallituksen tai sitä vastaavan toimitelimen on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot (Kuntalaki 116§).

Osavuositarkastukset annetaan kunnanhallitukselle ja valtuustolle. Ne laaditaan kunnanhallituksen antamien ohjeiden ja määräämien aikataulujen mukaisesti vähintään kolme kertaa vuodessa.

Tytäryhteisöjen on toimitettava osavuositarkastusjaksolta ja tilinpäätöksen yhteydessä seuraavat raportit:

- talousarvion toteutuminen tuloslaskelman muodossa
- osavuositarkastuksen yhteydessä arvio talousarvion toteutumisesta vuositasonalla
- selvitys rahoitusasemasta/ sijoitustoiminnasta
- selvitys vuositavoitteiden toteutumisesta ja toteutusvaiheesta
- lähiajan merkittävimmät toiminnalliset ja taloudelliset tapahtumat, sekä niihin liittyvät riskit

Vuosiraportointi tapahtuu tilinpäätöksen yhteydessä. Tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava kirjanpitolain ja osakeyhtiölain säännösten mukaisesti. Merkittävät poikkeamat hyväksytystä suunnitelmasta, talousarviosta ja rahoitusasemasta on raportoitava aina välittömästi konsernijohtolle. Tytäryhtiön on annettava konsernijohtoon pyynnöstä muitakin selvityksiä toiminnastaan ja taloudestaan.

7.1 Kiinteistö Oy Vaalan Niska

Liikevaihto oli 15.303,86 € suurempi kuin vuosi sitten. Käyttöaste vuoden 2023 jaksolla 1-6 on ollut 90 %, kun se vastaavaan aikaan vuosi takaperin on ollut 93 %.

Vuosi 2023, 1-6	2023	2022
Liikevaihto	443 146,38	427 842,52
Hoitokulut	740 787,96	326 436,88
Rahoitustuotot ja -kulut	7 754,13	4 688,29
Poistot ja arvonalentumiset	47 789,63	73 072,12
Tulos	-305 395,71	23 645,23

Selvityksiä talouteen:

Tulos on ilman muuta tälle puoli vuotiselle selkeästi miinuksella koska Sahanrannan rakennusprojekti on saatu taloudellisesti alkuun tällä tarkastelujaksolla. Lainaa on nostettu

1.200.000,00 tällä talouden jaksolla, josta on käytetty 402.497,21€. Tämän asian huomioon ottaen tämän jakson tulos on positiivinen 97.101,50€.

Lainaa on vielä nostamatta sopimuksen mukaisesti 2.800.000,00, joka ajoittuu 7-12/2023 ajanjaksoon.

Henkilöstökulut olivat tietysti tällä jaksolla hieman korkeammat vajaa 10.00,00 euroa, koska entinen toimitusjohtaja erosi ja hänelle oli kertynyt huomattava määrä ylityökorvauksia.

Kiinteistö Oy Vaalan Niska on palkannut oppisopimuksella Mikael Mehtälän, joka opiskelee Taideteollisuuden perustutkintoa, jossa hänen suuntautumisala on sisustusrakentaminen. Niskan kiinteistökannassa on huomattava määrä asuntoja, jotka kaipaavat kipeästi perusparannuksia, asuttavuuteen eli viihtyvyyteen asuintiloissa. Tätä tilannetta helpottamaan on nyt Mikael palkattu ja pala kerrallaan lähdetään viemään yhdessä asioita eteenpäin kirvesmies Jani Huovisen kanssa.

Olennaisia asioita kaudella 1-6/2022:

Sahanrannan uudistuotanto aloitettu.

Rahkatie 1 kolmen rivitalon A-C kattosaneeraus.

Asuinrakennusten yleisilmeen ja miljööön viihtyvyyteen lisätty työvoimaa.

7.2 Vaalan Vesi ja Lämpö Oy

Liikevaihto on noin 7000 € suurempi kuin vuosi sitten. Kaukolämmön alkuvuoden myynti on ollut 205 MW suurempi kuin v. 2022, euroissa n.25 000 € ja vesipuolella se on ollut n.18 000€ pienempi.

Normaali talvi näkyy kaukolämmön tuloksessa positiivisena ja laskutuksen rytmitys näkyy vesipuolelle tässä kohdassa vuotta pienempänä.

Vuosi, 1-6kk	2023	2022
Liikevaihto	757 582,56€	750 577,93€
Tulos	-62 652,45€	32 737,86€

Selvityksiä talouteen:

Materiaalien hintojen raju nousu näkyy taloudessa noin 75 000€ lisänä. Kaukolämpölaitoksen alkuvuoden haasteet näkyvät juurikin tässä kulussa.

Turvetta on poltettu koko alku vuosi kovan lämmön tarpeen takia. Öljyä ja pellettiä ei ole ostettu.

Negatiivinen tulos johtuu vesilaskutuksesta, joka tehdään kahden kuukauden välein. Rakentaminen on ollut tänä vuonna vähäistä, joten uusia vesiliittymiä on laskutettu noin 15 000€ vähemmän.

Henkilöstökuluissa on nousua, lisäksi asiantuntijapalveluissa näkyy toimitusjohtajapalvelun osto.

Lainojen korkokuluissa on nousua myös.